



13 OKTOBER 1917

## HET GROTE ZONNEWONDER VAN FATIMA

Op 13 oktober 2017 is het precies honderd jaar geleden dat een reusachtige massa mensen in Fatima getuige was van een ongelooflijk kosmisch mirakel: de dans van de zon. De Allerheiligste Maagd Maria had het wonder een maand van tevoren aangekondigd: « In oktober zal ik het mirakel verrichten opdat iedereen zou geloven. » In dit artikel verhaalt broeder François van Maria ter Engelen het gebeuren in detail en gaat hij in op de verklaringen die ervan gegeven werden.

**D**E feiten die zich op 13 oktober 1917 in Fatima voordeden, werden in het kort beschreven door een toenmalig journalist die door niemand kan verdacht worden van partijdigheid in deze zaak; het gaat om Avelino de Almeida, de hoofdredacteur van *O Seculo*, het grote liberale, antiklerikale en maçonnieke dagblad van Lissabon:

*« Vanaf de weg, waar de voertuigen opeengepakt stonden en waar vele honderden personen waren blijven staan omdat ze niet genoeg moed hadden om doorheen het modderig terrein te trekken, kon men zien hoe de reusachtige menigte zich in de richting van de zon keerde, die in het zenit stond en door geen wolken meer versluierd was.*

*« Ze gelijkt op een schijf van mat zilver en het is mogelijk er ongehinderd naar te kijken. Ze verbrandt de ogen niet, ze verblindt niet. Men zou zeggen dat er zich een eclips voordoet.*

*« Maar dan stijgt er een immens geroep op; zij die het dichtst bij de menigte staan, horen haar roepen: "Mirakel! Mirakel!... Een wonder! Een wonder!"*

*« Voor de verblufte blikken van het volk, waarvan de houding ons terugvoert naar de Bijbelse tijden en dat stomverbaasd en met ontbloot hoofd naar de azuurblauwe hemel staart, heeft de zon bewogen, ze heeft ongewone en bruuske bewegingen gemaakt, los van alle kosmische wetten. "De zon heeft gedanst", volgens de typische uitdrukking van de plattelandsbevolking » (15 oktober 1917).*

Heel de antiklerikale pers stortte zich op Avelino de Almeida, maar die hernam zijn getuigenis twee weken later in het tijdschrift *Ilustração Portuguesa*. Deze keer illustreerde hij zijn relaas met een tiental foto's van de menigte in extase en herhaalde hij in de loop van zijn artikel als een refrein: « Ik heb gezien... Ik heb gezien... Ik heb gezien. »

We citeren zijn besluit:

*« Wat heb ik op de heidevelden van Fatima gezien dat echt zo vreemd was? De regen die op het vooraf aangekondigde uur plots ophield; de dichte wolkenmassa die verdampte; het koninklijke hemellichaam, een matte, zilveren schijf die in het zenit verscheen en begon te dansen in heftige en*



Vijftig- tot zeventigduizend mensen waren getuige van het zonnwonder: « Mirakel! Mirakel!... Een wonder! »

*stuipachtige bewegingen, die door een groot aantal getuigen vergeleken werden met een reidans – zo mooi en fonkelend waren de kleuren die het oppervlak van de zon achtereenvolgens aannam.*

*« Een mirakel, zoals het volk riep? Een natuurlijk fenomeen, zoals de geleerden zeggen? Voor het ogenblik is het niet mijn bekommernis dat te weten; ik wil enkel bevestigen wat ik gezien heb... De rest is een zaak tussen de Wetenschap en de Kerk » (29 oktober 1917).*

Dit besluit van de agnostische en positivistische journalist kunnen we tot het onze maken. Het gaat

er niet om te zeggen « Ik geloof er in ! » of « Ik geloof er niet in ! » Het feit in kwestie maakt allereerst geen deel uit van het domein van het geloof, en zelfs niet van de natuurwetenschappen of de psychologie, maar van de meest nauwgezette historische wetenschap. Het is belangrijk dat te onderstrepen: welke interpretatie men er ook aan geeft, het zonnewonder van Fatima is een onbetwistbaar feit, een historische gebeurtenis die afdoend betuigd is. Het gebeurt inderdaad uiterst zelden dat gebeurtenissen zo eenstemmig bevestigd worden door zo'n massa ooggetuigen !

## **DE GESCHIEDENIS : EEN BUITENGEWONE, WONDERBAARLIJKE GEBEURTENIS**

Er waren ontelbare getuigen van het gebeuren, hun getuigenissen stemmen onderling overeen en ze hebben overvloedige documenten achtergelaten.

Eerst en vooral zijn er de talrijke verslagen die onmiddellijk na de feiten in de Portugese pers verschenen. Het dient onderstreept dat de eerste personen die getuigden de antiklerikale journalisten waren. De drie artikels van Avelino de Almeida (dat van 13 oktober vlak vóór de gebeurtenis, dat van 15 oktober en dat van 29 oktober) verdienen een bijzondere vermelding. Ondanks de spottende toon en de sectaire ironie in het eerste artikel en de antiklerikale a priori's die nog in het tweede artikel opduiken, zijn deze teksten van een talentvol journalist, die overigens eerlijk en gewetensvol is, historische documenten van eerste rang. Maar hij was niet de enige die de feiten verhaalde: nog andere reporters waren in de Cova da Iria aanwezig.

Vervolgens zijn er de officiële onderzoeken. Op vraag van de bisschop van Lissabon voerde de pastoor van Fatima in november 1917 een onderzoek uit. Hij ondervroeg verschillende getuigen van zijn parochie, maar zette jammer genoeg slechts... vier verklaringen op papier. « *De andere verklaringen heb ik niet neergeschreven omdat ze niets toevoegden aan de vorige* », verklaarde hij naïef. Spijtig... Gelukkig werd het dossier aangevuld door het diocesaan onderzoek met het oog op de canonieke erkenning van de verschijningen, maar weer zonder de overvloed aan getuigenissen te verzamelen die men toen nog had kunnen bijeenbrengen, om dezelfde reden: een vanzelfsprekende en onbetwistbare unanimitéit.

Het werk van de historici compenseerde de nalatigheid van de officiële onderzoekers. Vanaf kanunnik Formigao, die van dr. José Maria de Almeida Garrett, hoogleraar aan de wetenschappelijke faculteit van Coïmbra, een zeer gedetailleerd relaas ontving (het meest wetenschappelijke dat we bezitten van de gebeurtenissen), zijn alle vroege historici de getuigen persoonlijk gaan ondervragen. De huidige generatie geschiedkundigen zet dat werk verder; zo verrijkt pater Cristino, die belast is met de kritische uitgave

van alle historische bronnen over Fatima, nog altijd het archief van het heiligdom met privébriefjes van ooggetuigen die de gebeurtenis indertijd verteld hebben aan hun familieleden en kennissen. Toen in 1977 de zestigste verjaardag van de verschijningen werd herdacht, kon men in Fatima nog meer dan dertig personen bijeenbrengen die persoonlijk aanwezig waren geweest bij het zonnewonder en die hun herinneringen konden uiteenzetten.

Dankzij al die getuigenissen kan het verloop van de dag van 13 oktober 1917 zeer nauwkeurig gereconstrueerd worden.

### **OP WEG NAAR DE COVA DE IRIA**

Op vrijdag 12 oktober « *komen we op de weg [naar Vila Nova de Ourem] de eerste groepen tegen die zich begeven naar de heilige plaats, zo'n twintig kilometer verderop. Het zijn mannen en vrouwen, bijna allemaal blootsvoets. De vrouwen dragen zakken op hun hoofd, de mannen steunen op grote stokken en hebben ook een paraplu bij. Men zou zeggen dat de meesten geen enkele interesse hebben voor wat rondom hen gebeurt. Ze stappen voort als ondergedompeld in een droom, terwijl ze het rozenhoedje bidden op de toon van een droef recitatief* » (Avelino de Almeida in *O Seculo*).

Voor de bedevaarders die pas zaterdagochtend vertrekken is de tocht een echte boeteweg, want het heeft heel de voorbije nacht geregend. Maar « *die plotse ommekeer in het weer, die maakte dat zware regenval de stoffige wegen veranderde in echte modderpoelen zodat de zachte herfst voor één dag overging in winterse guurheid, kon de pelgrims niet van hun stuk brengen, de tocht doen opgeven of hen doen wanhopen* » (De Almeida in *Ilustração Portuguesa*).

« *Vanaf zonsopgang* », vervolgt onze journalist die zichtbaar onder de indruk is van die kalme moed, « *verschijnen nieuwe groepen vastberaden mensen. Ze lopen zonder te stoppen door het kleine stadje, waarvan de stilte wordt doorbroken door de lofzangen die vrouwenstemmen aanheffen. [...] De*

zon komt op, maar de hemel ziet er dreigend uit. Zwarte wolken pakken zich samen en wel precies ter hoogte van Fatima. Niets houdt nochtans de bedevaarders tegen die, vanuit alle richtingen en met alle mogelijke transportmiddelen, naar Fatima toestromen. [...] Rond 10 uur is de hemel helemaal betrokken en begint het zwaar te regenen. Opgejaagd door een scherpe wind geselt de regen de gezichten, overstroomt de macadam van de wegen en maakt al degenen die geen paraplu of een ander beschermingsmiddel tegen het slechte weer meegebracht hebben nat tot op hun vel. Maar niemand wordt ongeduldig of geeft de tocht op.

« Het heidegebied van Fatima, daar waar men zegt dat de Maagd verschenen is aan drie herdertjes uit het gehucht Aljustrel, wordt over een grote lengte beheerst door de baan naar Leiria. Daar houden de voertuigen halt die pelgrims en nieuwsgierigen hebben aangevoerd. De grote massa echter, de duizenden mensen die toegestroomd zijn uit de plaatsen in de omgeving, maar evengoed uit de Alentejo, de Algarve, de Minho en de Beira, drumt bijeen rondom de kleine kurkeik die, volgens wat de herdertjes zeggen, door de Verschijning als sokkel is uitgekozen » (O Seculo, 15 oktober 1917).

### EEN GROTE MASSA VOLK

Hoeveel volk was er in de Cova da Iria bijeen ?

Dr. Almeida Garrett gaf enkele maanden na de gebeurtenis als maximale schatting ruim honderdduizend personen op. Avelino de Almeida sprak eerst over dertig- tot veertigduizend aanwezigen, maar hij corrigeerde dat cijfer in zijn artikel van 29 oktober : « ongeveer vijftigduizend mensen ». Een neutrale krant, de *Primeiro de Janeiro*, gaf hetzelfde aantal op.



Op het middaguur deed zich een onverwachte weersverbetering voor : « Het was een regenachtige dag met fijne en onophoudelijke regen. Maar enkele minuten vóór het mirakel hield het op met regenen » (Alfredo da Silva Santos).



Op de ochtend van die dertiende oktober was het heel slecht weer : « Rond tien uur is de hemel helemaal betrokken en begint het zwaar te regenen. Opgejaagd door een scherpe wind geselt de regen de gezichten, overstroomt de macadam van de wegen en maakt al degenen die geen paraplu meegebracht hebben nat tot op hun vel » (Avelino de Almeida).

Het is dus zo goed als zeker dat vijftigduizend een minimum is. De meeste historici houden het daarom op een massa van zeventigduizend aanwezigen.

Het klopt dat de plattelandsbevolking het talrijkst opgekomen was, maar niettemin was eigenlijk heel Portugal in de Cova da Iria vertegenwoordigd. Er waren trouwens ook buitenlanders aanwezig. Alle sociale klassen gaven present. Naast gelovigen die er zeker van waren dat ze getuige zouden zijn van een mirakel, waren er ook sceptische en fanatieke ongelovigen die gekomen waren om zich te amuseren of te spotten. Kanunnik Formigao vernoemt drie mannen in een auto die druk gesticuleerden ; een van hen riep plots luidkeels : « Ze hadden er goed aan gedaan om die drie kinderen het hoofd af te hakken ! Ze hebben ons bedrogen, door hun schuld zijn we nu doorweekt ! »

Onder de pratikerende katholieken waren er die helemaal niet overtuigd waren van de echtheid van de verschijningen. Ze waren blijven zitten in hun voertuigen op de baan naar Leiria om het spektakel vanuit de verte te observeren. We vermelden Dr. Almeida Garrett, prof. Ferreira Borges en advocaat Pinto Coelho.

« Een halfuur vóór het moment waarop de verschijning zou moeten plaatsvinden doet het bericht de ronde dat de zienertjes aangekomen zijn. Men brengt de meisjes, die met bloemen getooid zijn, naar de plaats waar de portiek verrijst. Het blijft onophoudelijk regenen, maar niemand wanhoopt. Karren met laatkomers bereiken de baan. Groepen gelovigen knielen neer in de modder. Lucia vraagt hen, beveelt hen zelfs om

*hun paraplu's te sluiten. Het bevel wordt doorgegeven en onmiddellijk opgevolgd, zonder verzet » (Avelino de Almeida).*

Vlakbij de herdertjes staat een priester die daar de hele nacht heeft doorgebracht en nu ongeduldig wordt. « *Hij vroeg om hoe laat Onze-Lieve-Vrouw zou komen »*, vertelt Maria Carreira (J. de Marchi, i. m. c., *Témoignages sur les apparitions de Fatima*, 1979, p. 191). « *“Op het middaguur”, antwoordde Lucia hem. De priester haalde zijn uurwerk te voorschijn: “Maar het is al middag! Onze-Lieve-Vrouw liegt niet.” »* De brave man verliest uit het oog dat er een verschil is tussen de zonnetijd en de legale tijd... Enkele ogenblikken later kijkt hij opnieuw op zijn uurwerk: « *“Het middaguur is voorbij. Iedereen kan beter naar huis gaan! Het is allemaal een illusie!”* Maar Lucia wou niet vertrekken en de priester begon de kinderen met beide handen weg te duwen. Toen zei Lucia met tranen in de ogen: « *“Dat de mensen die willen vertrekken maar weggaan! Ik vertrek niet. Ik ben hier thuis... Onze-Lieve-Vrouw heeft gezegd dat ze zou komen. De andere keren is ze gekomen en nu zal ze ook komen!”* Op hetzelfde moment keek ze in de richting van het oosten en zei tegen Jacinta: « *“Vlug, Jacinta, ga op je knieën zitten, Onze-Lieve-Vrouw komt eraan! Ik heb het weerlicht al gezien!”* Toen zweeg de priester en zei niets meer. »

#### EEN OPEENVOLGING VAN WONDERLIJKE FENOMENEN

Wie de talrijke verslagen van de ooggetuigen vergelijkt, krijgt een goed beeld van de verschillende aspecten en de opeenvolging van de verbazingwekkende natuurfenomenen die door iedereen geconstateerd werden. Voor elk van die fenomenen zou men gemakkelijk tien bladzijden met getuigenissen kunnen vullen; wij beperken ons hier tot een beschrijving van de feiten.

Op het moment van de verschijning zagen de aanwezigen een soort van rookkolom. Dr. Almeida Garrett beschrijft het gebeuren als volgt: « *Het was ongeveer 13.30 uur toen, precies op de plek waar de kinderen stonden, een rookkolom opsteeg. Ze was smal, ijl en blauwachtig van kleur en steeg recht omhoog tot ongeveer twee meter boven de hoofden, waarna ze verdween. Dit verschijnsel, dat perfect met het blote oog te zien was, duurde enkele seconden. Na enige tijd herhaalde het fenomeen zich één seconde lang, en daarna nog een derde keer. Ik was er toen van overtuigd dat de rook veroorzaakt werd door een wierookvat dat iemand heen en weer zwaaide. Nadien heb ik van geloofwaardige personen vernomen dat hetzelfde verschijnsel zich had voorgedaan op de dertiende dag van de vijf voorbije maanden en dat men toen, evenals op 13 oktober, niets verbrand had en geen vuur had gemaakt. »*

Hoewel de hemel nochtans « *een erg sombere kleur had en vol regenwolken hing, voorbode van overvloedige en langdurige regen »* (Garrett), hield

het gedurende de tijd van de verschijning plots volledig op met regenen en brak de hemel helemaal open: « *De zon was door het dichte wolkendek gedrongen en straalde voluit. »* Die bruuske weersverandering verraste alle getuigen: « *Het was een regenachtige dag met fijne en onophoudelijke regen. Maar enkele minuten vóór het mirakel hield het op met regenen »* (Alfredo da Silva Santos).

Dr. Almeida Garrett beschrijft vervolgens het indrukwekkende moment waarop de aanwezigen met het blote oog de zonnescijf konden bekijken:

« *Plots hoorde ik het geroep van duizenden stemmen en zag ik hoe heel de menigte de rug keerde naar de plaats waarnaar tot op dat moment alle blikken in angstige verwachting gericht waren. Iedereen keek nu naar de andere kant, naar de zon. Ook ik keerde me naar het punt dat alle blikken aantrok en ik kon recht in de zon kijken, die geleek op een schijf met een scherp afgetekende rand. Ze glansde zonder de ogen te verwonden... Er was geen verwarring mogelijk met de zon gezien door een mistbank (er was trouwens op dat ogenblik geen mist). De zon in Fatima behield licht en warmte en stond duidelijk en scherp afgetekend aan de hemel. Het meest verbazingwekkende was wel dat men zo lang de blik kon gericht houden op de zonnescijf, in al haar schittering van licht en warmte, zonder pijn aan de ogen te krijgen en zonder beschadiging van het netvlies. »*

De journalist van *O Seculo* schreef het volgende: « *De aanwezigen waren toen getuige van een uniek spektakel, een spektakel dat ongelooflijk is voor wie er geen getuige van was. Vanaf de weg [...] kon men zien hoe de reusachtige menigte zich keerde in de richting van de zon, die aan het zenit stond en door geen wolken meer versluierd was. Ze lijkt op een schijf van mat zilver en het is mogelijk er ongehinderd naar te kijken. Ze verbrandt de ogen niet, ze verblindt niet... »* (artikel van 15 oktober 1917). « *De mensen konden naar de zon kijken zoals men naar de maan kijkt »* (Maria do Carmo).

#### DE ZONNEDANS EN DE VAL VAN DE ZON

Plots begon het hemellichaam te trillen en met bruuske bewegingen over en weer te schudden, tot het uiteindelijk razendsnel om zijn as draaide, waarbij het lichtbundels in alle kleuren van de regenboog uitstrooide.

« *De zon draaide als een vuurwerkrad en nam alle kleuren van de regenboog aan »* (Maria do Carmo). « *De paarlemoeren zonnescijf bewoog op een duizelingwekkende manier. Ze draaide om haar as met een onstuimige snelheid »* (Almeida Garrett). « *Op een bepaald moment hield de zon stil en daarna begon ze opnieuw te dansen, rond te draaien; ze hield weer stil en begon nog eens te dansen »* (Ti Marto, de vader van Francisco en Jacinta). Het was dus een drievoudige zonnedans die duizenden getuigen aanschouwden en waarvan



« Iedereen keek nu naar de andere kant, naar de zon. Ook ik keerde me naar het punt dat alle blikken aantrok en ik kon recht in de zon kijken, die geleek op een schijf met een scherp afgetekende rand. Ze glansde zonder de ogen te verwonden... » (Dr. Almeida Garrett)

ze bevestigden dat ze die gedurende verschillende minuten konden bekijken.

De zon « bracht verschillende kleuren voort : geel, blauw, wit... » (Maria da Capelinha). « De zon nam alle kleuren van de regenboog aan. Alles kreeg dezelfde kleur : onze gezichten, onze kleren, de aarde zelf » (Maria do Carmo). « Een licht, waarvan de kleur varieert van het ene moment op het andere, weerspiegelt zich op de personen en de dingen » (Dr. Pereira Gens).

Het fantastisch schouwspel nam echter volkomen onverwacht een dramatische wending...

« Plots kon men een geschreeuw horen », aldus Dr. Almeida Garrett, « als een kreet van angst van heel die massa. Want de zon, die nog altijd razendsnel ronddraaide, leek zich los te maken van het uitspansel. Rood als bloed scheen ze op de aarde af te komen en dreigde ons te verpletteren met haar vurige massa. Het waren enkele angstaanjagende ogenblikken. »

Andere getuigenissen bevestigen deze beschrijving. « Ik heb de zon zien ronddraaien en ze leek naar beneden te komen. Ze was als het wiel van een fiets » (Joao Carreira). « De zon begon te dansen en op een bepaald moment scheen het of ze loskwam van het uitspansel en op ons afkwam als een rad van vuur » (Alfredo da Silva Santos). « Ik heb perfect kunnen zien hoe ze neerkwam alsof ze op de aarde te pletter zou vallen. Men zou gezegd hebben dat ze loskwam van de hemel en op ons af stormde. Op korte afstand boven onze hoofden bleef ze hangen... » (Maria do Carmo).

Vermeldenswaard zijn ook de woorden van ingenieur Mario Godinho :

« Uit die duizenden monden hoorde ik uitroepen van vreugde en van liefde voor de Allerheiligste Maagd. Toen geloofde ik. Ik had de zekerheid dat ik niet het slachtoffer was van een inbeelding. Ik had de zon gezien zoals ik ze nooit meer zou zien. »

Een laatste merkwaardig feit : al die mensen, die voor het merendeel tot op hun vel doorweekt waren, stelden vol blijdschap en verbazing vast dat ze helemaal droog waren. Dat feit is betuigd in het canoniek proces. Dr. Pereira Gens schreef hierover : « De regen hield plots op, de wolken weken uiteen en lieten de zon zien in al haar glorie. De kleren waren doorweekt, de lichamen koud. Ik herinner me nog het zalige gevoel dat ik onderging door de warme straling van de zon... Terwijl

het licht van de zon inderdaad verzwakte, verloor haar warmte daarentegen niets van haar kracht. Mijn kostuum, enkele ogenblikken tevoren nog kloddernat, was plotseling bijna droog » (C. Barthas, *Fatima 1917-1968*, p. 357).

In *A Ordem* maakte Pinto Coelho een gelijkaardige opmerking : « De zon leek zich van de hemel los te maken en dichterbij de aarde te komen, terwijl ze een felle warmte afgaf » (De Marchi, p. 202). En Maria de Vieira Campos : « We voelden een warmte alsof we in een oververhitte stoof binnengingen » (Dom C. Jean-Nesmy, *La vérité sur Fatima*, 1980, p. 120).

## OOGGETUIGEN BUITEN FATIMA

Het zonnewonder kon ook verder van Fatima vandaan bewonderd worden. Volkomen geloofwaardige ooggetuigen, die zich op dat ogenblik op een hele afstand van de Cova da Iria bevonden, vertelden dat zij het ongelooflijk spektakel van de zonne-



« De zon draaide als een vuurwerkrad en nam alle kleuren van de regenboog aan. Alles kreeg dezelfde kleur » (Maria do Carmo).



dans gezien hadden op precies dezelfde manier als de duizenden bedevaarders bij de kurkeik.

In het dorpje Alburitel, 18 km van Fatima vandaan, kon heel de bevolking het zonneteken bewonderen. Het meest geciteerde getuigenis is dat van (de latere geestelijke) Inacio Lourenço, omdat het zo uitvoerig is. Maar zijn relaas werd bevestigd door alle dorpelingen bij hun ondervraging door de onderzoekers :

« Ik was toen slechts negen jaar oud en ik ging naar de lagere school van mijn dorp. Het was ongeveer middag toen wij verrast werden door het geroep en het geschreeuw van mannen en vrouwen die in de straat voor onze school passeerden. De onderwijzeres, die heel goed en vroom was, maar ook gemakkelijk onder de indruk en heel timide, was de eerste die naar buiten liep ; en natuurlijk kon ze niet beletten dat ook alle kinderen dat deden. Op straat weenden en riepen alle mensen terwijl ze naar de zon wezen...

« Het was het grote mirakel, dat zeer goed te zien was van op de heuvel waar mijn dorp ligt. Ik voel me niet in staat het te beschrijven zoals ik het toen zag. Ik keek recht in de zon en het scheen me toe dat zij verbleekt was, zodat de ogen er niet onder leden. Ze leek op een sneeuwbal die rond zijn as draaide. Plots leek de zon zigzaggend naar beneden te komen alsof ze op de aarde ging storten. Vol schrik rende ik naar het midden van de menigte. Iedereen huilde en verwachtte elk ogenblik het einde van de wereld.

« *Vlakbij ons bevond zich een ongelovige, een man zonder godsdienst, die heel de voormiddag niets anders gedaan had dan de spot te drijven met de naïevelingen die zo'n grote reis maakten om in Fatima naar een klein meisje te gaan kijken. Ik bekeek hem. Hij stond daar als aan de grond genageld, zijn ogen op de zon gericht. Daarna zag ik hem bibberen van kop tot teen, zijn handen naar de hemel uitstrekken en op zijn knieën in de modder vallen, terwijl hij uitriep : "Onze-Lieve-Vrouw ! Onze-Lieve-Vrouw !" Onder-tussen gingen de mensen verder met te roepen en te wenen en met aan God vergiffenis te vragen voor hun zonden. Daarna liepen we naar de twee kapellen van ons dorp die op een oogwenk bomvol waren... »*

Verschillende personen vertelden aan de onderzoekers een analoog verhaal : de onderwijzeres, Delfina Pereira Lopes ; haar dochter Myriam, die later zuster Maria do Carmo werd ; E. H. Joaquim Lourenço, de broer van Inacio, enz.

De historische feiten zijn onweerlegbaar. Meer dan vijftigduizend volstrekt geloofwaardige getuigen hebben allemaal hetzelfde spektakel gezien. Het is trouwens merkwaardig dat de tegenstanders van de Kerk, die toen oppermachtig waren in Portugal, geen enkel geldig getuigenis konden aanhalen van iemand die bij hoog en bij laag beweerde helemaal niets gezien te hebben !

## DE WETENSCHAP : EEN UITZONDERLIJK, OBJECTIEF VERSCHIJNSEL

Nadat de geschiedenis de waarachtigheid van de feiten heeft vastgesteld, is het aan de wetenschap om verklaringen voor te stellen.

« *Wat moeten we denken over kosmische verschijnselen waarvan duizenden personen zeggen dat ze die in Fatima vastgesteld hebben ?* » Dat is de vraag die het liberale dagblad *O Seculo* onmiddellijk stelde aan de directeur van het observatorium van Lissabon, Frederico Oom. Op 18 oktober publiceerde de krant volgende informatie : « *De befaamde astronoom was zo vriendelijk ons het volgende antwoord te sturen : "Als het een kosmisch fenomeen was geweest, dan hadden de sterrenkundige observatoria het ongetwijfeld geregistreerd. En dat is precies wat ontbreekt : de onvermijdelijke registratie van een wijziging, hoe klein ook, in het systeem van het heelal."* »

Astronomisch is er inderdaad geen ontregeling opgetreden in de manier waarop de zon licht en warmte overbrengt. Als zij effectief dichter bij de aarde was gekomen, dan zou dat "het einde van de wereld" betekend hebben : onze planeet zou dan ogenblikkelijk verdwenen zijn in de grote vuurgloed aangekondigd door de H. Petrus (II Pe 3, 10). De sterrenkunde kan ons bijgevolg geen antwoord bieden.

### COLLECTIEVE HALLUCINATIE ?

Laten we terugkeren naar *O Seculo*. De journalist van dienst vraagt zich af : « *Gaat het dan om een fenomeen van psychologische aard ?* » En hij antwoordt : « *Waarom niet ? Ongetwijfeld hebben we te maken met het effect van collectieve suggestie.* »

Dat laatste is inderdaad, van 13 oktober 1917 tot op vandaag, de enige oplossing die eindeloos herkauwd wordt door intellectuelen van alle slag – atheïsten, agnostici, liberalen en modernisten – om zichzelf op een goedkope manier gerust te stellen en verder te gaan met aan de verschijnselen van Fatima slechts een verstrooide en misprijzende aandacht te schenken. De indrukwekkende eensgezindheid ten gunste van die éne hypothese leidt ertoe dat we onszelf ernstig de vraag moeten stellen : maar wat is dan toch die "collectieve hallucinatie" waarover iedereen het heeft... en die niemand ooit definieert ?

Het is heel moeilijk om er zich een nauwkeurig beeld van te vormen, want de boeken over psychologie houden zich op dat punt wel heel erg op de vlakte. Een vriend van ons die psychiater is, schrijft : « *Geen enkel handboek over psychiatrie behandelt deze kwestie op een ernstige manier.* » En inderdaad,

in het monumentale werk over hallucinaties van de grote specialist Henry Ey (1543 blz.!) staat geen enkel hoofdstuk over "collectieve hallucinaties".

Integendeel, de auteur toont aan dat dit begrip in de betekenis waarin het gewoonlijk gebruikt wordt (en in het bijzonder om een natuurlijke verklaring te geven voor de verschijnselen van Fatima) met geen enkel wetenschappelijk gegeven overeenstemt. Een hallucinatie hebben betekent « iets dat niet als voorwerp bestaat als objectief waar beschouwen ». Anders gezegd: geloven in het objectieve bestaan van wezens of zaken die puur denkbeeldig zijn. Welnu, Henry Ey bewijst dat die ontregeling van de waarneming niet zomaar gebeurt, bij gelijk wie of gelijk wanneer: iemand met hallucinaties is altijd een zieke. Als men het zonnewonder van Fatima wil verklaren door hallucinatie, dan betekent dit dat de vijftigduizend of zeventigduizend getuigen allemaal, zonder uitzondering, geestelijk ziek waren!

Maar, zal men zeggen, het is op dit punt dat de "geestelijke besmetting" tussenbeide komt, waardoor één enkel hallucinerend persoon door suggestie zijn dwaling kan doorgeven aan een hele massa mensen... Ook dat is een gratuite bewering, zonder

wetenschappelijk fundament. Het begrip "collectieve hallucinatie" stemt met geen enkele proefondervindelijke realiteit overeen. Men haalt soms het geval van drugsverslaafden aan die samen een hallucinerend middel innemen. Eenzelfde drug kan dezelfde mentale ontregeling teweegbrengen, maar in geen geval gelijkaardige inbeeldingen veroorzaken: al diegenen die eenzelfde delirium meemaken, vertellen toch niet dezelfde "verhalen". De rationalisten die de term "collectieve hallucinatie" gebruiken om zich af te maken van de moeilijkheid van het zonnewonder, zijn niet in staat om ook maar één authentiek voorbeeld te citeren waarin er sprake was van een dergelijke "collectieve hallucinatie", al was het maar voor enkele tientallen personen.

**ZELFSUGGESTIE ?**

In 1977 formuleerde Gérard de Sède in « *Fatima. Enquête sur une imposture* » een andere verklaring: « Men weet vrij goed aan welke subjectieve logica de psychologie van het getuigenis gehoorzaamt: eerst zou men willen gezien hebben; vervolgens gelooft men dat men gezien heeft; en tenslotte zegt men dat men gezien heeft. Omdat ze de beloofde verschijning van de Heilige Familie niet te zien kregen, bevestigden veel mensen ter compensatie dat ze de zon van kleur hadden zien veranderen en dansen, waarbij ze dus hun misprijzen demonstreerden voor de onwrikbare wetten van de hemelse mechanica » (p. 117).

Deze "verklaring" is niets waard. Eerst en vooral is de psychologische wet waarop ze steunt een puur uitvindsel: geen enkele normale getuige laat zich zo onder suggestie brengen! Ten tweede laat deze wet zich zelfs niet toepassen op de verschijnselen die hij beweert te verklaren; de auteur is daarom verplicht de feiten te verdraaien of ze gewoon te negeren. Waarom zegt hij bv. niets over het dorp Alburitel, waar de hele bevolking – die zich aan niets verwachtte – op exact hetzelfde moment exact dezelfde ongewone fenomenen waarnam? In Fatima zelf was het ook zeker niet zo dat iedereen het mirakel of de verschijning van de H. Familie verwachtte; het staat vast dat er veel ongelovigen en antikatholieken aanwezig waren die met opzet waren gekomen om nadien van de daken te kunnen schreeuwen dat ze niets gezien hadden!

Op 29 oktober 1917 publiceerde Avelino de Almeida, hoofdredacteur van het vrijzinnige dagblad *O Seculo*, zijn ooggetuigenverslag in het tijdschrift *Ilustração Portuguesa*, samen met een tiental foto's van de menigte in extase. In de loop van zijn artikel herhaalde hij als een refrein: « Ik heb gezien... Ik heb gezien... Ik heb gezien. »

**O MILAGRE DE FATIMA**

Varios aspectos do povo ajoelhado e erando no momento de descobrir o sol e de se dar o fenomeno que tanto impressionou a multtude.

no vagalhão colossal d'aqule povo que ali se juntou a 13 de outubro. O teu racionalismo sofreu um formidavel embate e quer's estabelecer uma opinião segura socorrendo-te de depoimentos inspeitos como o meu; pois que tive lá apenas no desempenho de uma missã' bem d'elli, tal a de relatar imparcialmente para um grande diario, *O Seculo*, os fact's que diante de mim se desenrolassem e tudo quanto de curioso e de elucidativo a eles se prendesse. Não ficará por satisfazer o teu desejo, mas decerto que os nossos olhos e os nossos ouvidos não viram nem ouviram coisas diversas, e que raros foram os que ficaram insensíveis á grandeza de semelhante espectáculo, unico entre nós e de todo o ponto digno de meditação e de estudo...

O que ouvi e me levou a Fátima? Que a Virgem Maria, depois da festa da Ascensão, apparecera a tres crianças que apparestavam gado, duas mocinhas e um zagaleto, recomendando-lhes que orassem e prometendo-lhes apparecer ali, sobre uma azinheira, no dia 13 de cada mez, até que em outubro lhes daria qualquersignal do poder de Deus e fariam revelações. Espalhou-se a nova por muitas leguas e em

redondez do povo, de terra em terra, até os conins de Portugal, e a roma-

(Carta a alguém que pede um testemunho insuspeito).  
Quebrando um silencio de mais de vinte annos e com a invocação dos longinquos e saudosos tempos em que convivemos n'uma fraternal camaradagem, iluminada então p'la fé commum e fortalecida por idénticos propósitos, escreves-me para que te diga, sincera e minuciosamente, o que vi e ouvi na ch'ruca de Fátima, quando a tuma de celestes aparições congregou n'aqule desolado ermo dezenas de milhares de pessoas mais sedentas, segundo creio, de sobrenatural do que impelidas por mera curiosidade ou recessas de um logro... Estão os catholicos em desacordo sobre a importância e a significação do que presenciaram. Uns consideram-se de que se tinham cumprido promettimentos do Alto; outros acham-se ainda longe de acreditar na incontestavel realidade de um milagre. Foste um crente na tua juventude e deixaste de sel-o. Pessoas de familia arrastaram-te a Fátima,

Al op de avond van de dertiende besloot Avelino de Almeida zijn artikel met te onderstrepen dat « *de vrijdenkers en de andere personen die zich niets gelegen laten aan godsdienstige zaken op de meest natuurlijke wijze onder de indruk waren* » van wat ze gezien hadden. Een typisch voorbeeld van die ongelovigen die dooreengeschied werden in hun vaste overtuiging vinden we in baron de Alvaiazere, die voor de onderzoekscommissie verklaarde :

« *Ik was naar Fatima gekomen om mezelf een afleiding te bezorgen, want ik beschouwde alles wat ik over de verschijningen gehoord had als een grap. Ik kwam er verschillende vrienden tegen en ik begon tegenover hen de gebeurtenissen op een ironische toon te commentariëren, zodat sommigen die er anders over dachten er zelfs ongemakkelijk van werden. Ik bereidde mezelf er toen op voor om mijn vrije geest te bewaren wat er ook zou gebeuren. [...] Ik nam mijn voorzorgen om me niet te laten beïnvloeden. Zo gewapend maakte ik het zonneverschijnsel mee.* »

En hij beëindigde zijn relaas als volgt : « *Ik weet alleen nog dat ik riep : "Ik geloof ! Ik geloof ! Ik geloof !" en dat de tranen over mijn kaken stroomden. Ik was verrukt, ik was in vervoering bij deze openbaring van de goddelijke macht* » (aangehaald in C. Barthas, *Fatima 1917-1968*, p. 352).

#### EEN NIET TE VOORZIEN MIRAKEL

We moeten ook onderstrepen dat de gelovigen weliswaar op voorhand het moment van het wonder kenden, maar dat niemand van hen had kunnen voorspellen wat de aard ervan zou zijn. Men dacht eerder aan een plotseling einde van de oorlog of aan de verschijning van de Maagd Maria zelf. Zo schreef Avelino de Almeida : « *Er waren vrome mensen die hoopten dat de Maagd Maria in haar goedheid zo ver zou gaan dat zij hen zou zeggen wanneer de vrede zou ondertekend worden* » (*O Seculo*, 13 oktober 1917).

Wat vaststaat, is dat geen enkele van de zeventigduizend getuigen zich vooraf de ongelooflijke zonnedans die iedereen meemaakte had kunnen inbeelden.

Wij besluiten daarom : **men kan het zonnemirakel van Fatima niet verklaren door welke psychologische verklaring ook, tenzij men volkomen verblind is of te kwader trouw.** Neen, het kan onmogelijk gaan om subjectieve waanvoorstellingen die gelijktijdig optraden bij vijftigduizend of meer getuigen, die allemaal op dezelfde manier ten prooi waren aan illusies, suggesties of hallucinaties ! Noch de natuurwetenschap, noch de psychologie kunnen ons voorthelpen.

De enige redelijke verklaring is dat er in Fatima op die dertiende oktober sprake was van een concrete realiteit, van een atmosferisch verschijnsel dat volkomen objectief was, dat door iedereen werd vastgesteld en dat zich op normale wijze invoegde in het verloop van hun gewone waarnemingen.

#### HET GELOOF : « EEN GRANDIOOS TEKEN »

« Wij hebben het Teken van God gezien ! Wij hebben het Teken van God gezien ! » Zo riepen de geestdriftige bedevaarders uit, waarmee ze spontaan

de meest nauwkeurige Bijbelse uitdrukking hernamen, die bovendien de mysterieuze profetie van de Apocalyps weergeeft : « *Signum magnum apparuit in caelo... Er verscheen een grandioos Teken aan de hemel* » (Ap 12, 1).

Wat was de betekenis van het wonderbaar mirakel ? Op het ogenblik zelf was het voor iedereen in de eerste plaats een schitterende openbaring van God als Schepper, een zichtbaar bewijs van zijn bestaan en zijn grootsheid.

#### HET TEKEN VAN GOD

« *Cæli enarrant gloriam Dei... De hemelen verkondigen de glorie van God.* » Het ging om een betoverend spektakel van een stralende schoonheid. De beschrijving door de journaliste Madalena de Martel Patricio spreekt boekdelen :

« *Een kreet ontsnapte aan alle monden. Duizenden schepselen van God, door het geloof tot in de Hemel zelf gevoerd, vielen op hun knieën op de doorweekte bodem. Het licht nam een vreemdsoortige blauwe tint aan, alsof het ons bereikte door de glasramen van een reusachtige kathedraal, om zich vervolgens te verspreiden over het gigantisch kerkschip gevormd door de tienduizenden aanwezigen... Geleidelijk aan doofde het blauw uit om plaats te maken voor een licht dat gefilterd leek door gele glasramen.*

« *Iedereen weende, iedereen bad, de mannen met de hoed in hun hand, volledig onder de indruk van het verwachte "mirakel". Het waren seconden, ogenblikken die uren leken, zo intens werden ze beleefd !* » (De Marchi, p. 198).

Men vroeg aan Ti Marto wat hij dacht op het moment van het wonder. « *Wat ik dacht ? Dat het de Almacht van God was* », antwoordde hij. « En wat denk je er nu van ? » « *Ik denk nog hetzelfde : dat God groot is !* » Het Teken dat iedereen kon vaststellen, was eerst en vooral die opzienbarende manifestatie van de goddelijke almacht. God liet zijn Glorie zien, Hij bewees dat Hij de Schepper en de soevereine Meester van de kosmos is. Het enige wat men nog kon doen, was neerknielen in de modder en de handen vouwen.

Dat was wat bijna alle pelgrims spontaan deden. Maar niet iedereen. De geschiedenis meldt ons hoe enkele vrome getuigen verontwaardigd reageerden bij het zien van de dwaze of hoogmoedige houding van bepaalde individuen :

« *Staande op de opstapplank van de autobus uit Torres Novas was een bejaarde man luidop het Credo aan het bidden, gekeerd naar de zon. Plots zag ik hoe hij zich richtte tot de personen rondom hem die hun hoofd bedekt hielden. Met stemverheffing spoorde hij hen aan om hun hoofd te ontbloten bij zo'n buitengewone demonstratie van het bestaan van God.*

« *Gelijkaardige taferelen speelden zich ook elders af. Een wenende vrouw riep met een door de emotie verstikte stem : "Hoe is het in Godsnaam mogelijk ! Er zijn nog mannen die hun hoofddekseel ophouden bij zo'n verbazingwekkend schouwspel !" » (*O Seculo*, 15 oktober).*



Dat is het bewijs dat zelfs het meest schitterende mirakel uit zichzelf geen enkele ziel tot het geloof kan dwingen. Er is een beweging van het hart nodig die beantwoordt aan de gave van de genade. De menselijke wil – wat een verschrikkelijk mysterie ! – blijft altijd vrij om de genade te weigeren. Niettemin waren er in de Cova da Iria veel mensen die zich bij het zien van het mirakel bekeerden ; ze hebben ons het ontroerend getuigenis daarvan nagelaten.

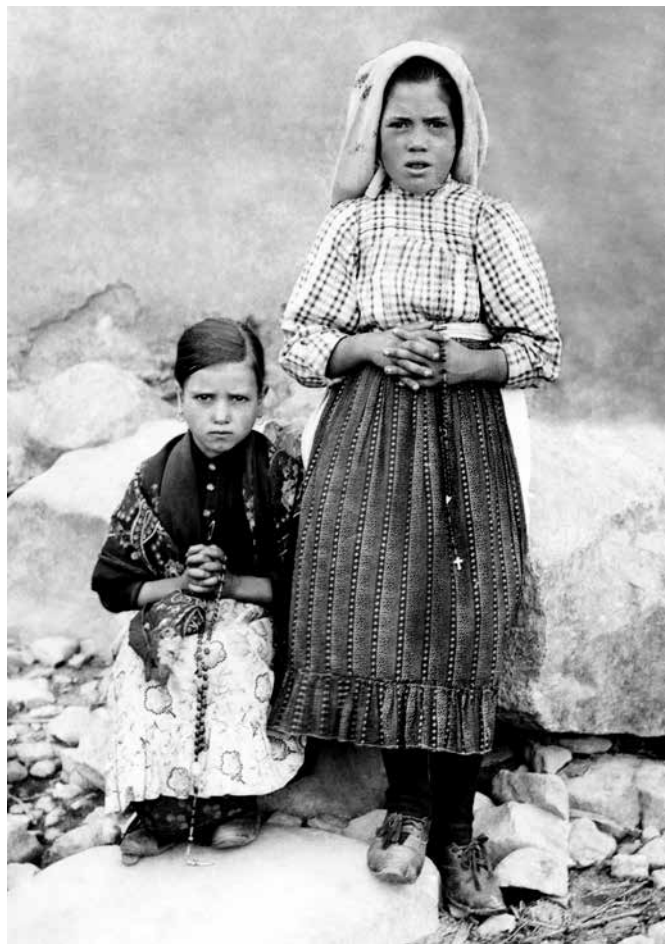
### EEN TRIOMF VOOR HET GELOOF

Het zonnewonder was een triomf voor het geloof, het was de triomf van God en die van de Onbevleete Maagd Maria, zijn Moeder ! « *Na het mirakel* », vertelt E. H. Ferreira Borges, « *trok de menigte zich terug in diepe ingetogenheid en in perfecte orde, terwijl ze het "Salve Rainha" zong. Hier en daar herkende ik enkele felle antiklerikalen, die stil en in gepeins verzonken weggingen* » (Fatima 1917-1968, p. 357).

Inderdaad had het ongeloof een stevige schok gekregen. De agnosticus Ernest Renan schreef ooit : « *Mirakels doen zich nooit voor in de milieus waar dat het meest gepast zou zijn. Een wonder in Parijs, in het bijzijn van competente geleerden, zou aan zoveel twijfel een einde maken !* » Wel, in Fatima lijkt God een overdonderend antwoord gegeven te hebben op de uitdaging van zijn ontkenners ! Drie maanden van tevoren liet Hij de plaats, de dag en het uur van het mirakel kennen. Alle "competente geleerden" konden er naar toe gaan om er vervolgens naar hartelust over te discussiëren...

Maar zij die aanwezig waren pasten er nadien wel voor op om commentaar te leveren. En wat de afwezigen betreft, hun artikels in de Portugese pers van toen laten genoeg zien in wat voor een staat van verwarring ze verkeerden. Aan al hun gedoe werd een kordaat einde gemaakt door Antonio Sardinha, die korte tijd tevoren van het ongeloof tot het geloof was gekomen. In een artikel in de koningsgezinde krant *A Monarquia*, onder de titel « *O Milagre de Fatima* » (8 november 1917), spotte hij met de middelmatigheid van hun argumenten tegen het bovennatuurlijke en bewees hij de intellectuele armoede van de vrijdenkers met hun vastgeroeste ideeën. Op zijn aanval volgde geen enkele reactie...

Zoals de mirakels van Lourdes en zoals de H. Lijkwade van Turijn betekent het zonnewonder van Fatima een tussenkomst van God in de geschiedenis, die aangeboden wordt aan onderzoek door de wetenschap. Op die manier gaat het altijd om een schitterend bewijs ten gunste van het katholiek geloof. Zeker, ons geloof is zo stevig gegrondvest dat het dergelijke tekenen strikt gesproken niet nodig heeft. Maar vermits zoveel personen door toedoen van de nefaste kantiaanse kritiek niet meer in staat zijn om de scheppende actie van God in de natuur te herkennen, heeft God vol medelijden besloten om op buitengewone wijze in onze geschiedenis tussenbeide te komen. Het zonneteken van Fatima is een mirakel voor onze tijd.



Lucia (rechtopstaand) en Jacinta begin oktober 1917.

### HET TEKEN VAN MARIA

Maar het is ook nog een uitdrukkelijker Teken : het is ten gunste van Maria, zijn Onbevleete Moeder, dat God dit ongezien wonderteken gedaan heeft. « *Fecit mihi magna qui potens est* », « *De Almachtige heeft voor mij grootse dingen gedaan.* » Zonder enige twijfel was het in Fatima voor Haar en door Haar dat de Allerhoogste « de kracht van zijn arm ontplooid heeft » !

« *In oktober zal IK een mirakel verrichten* », had Onze-Lieve-Vrouw op 13 juli verklaard. En het was inderdaad op 13 oktober dat op een teken van haar de schitterende zonnedans begon : « *Zij opende haar handen* », aldus Lucia, « *en liet ze weerkaatsen op de zon. Terwijl ze zich verhief, bleef de weerkaatsing van haar eigen licht zich projecteren op de zon.* »

Het buitengewone mirakel werd dus door de H. Maagd beloofd, drie maanden van tevoren door haar aangekondigd en op een teken van haar in gang gezet. Het was haar antwoord op de dringende smeekbede van het herdersmeisje : « *Ik zou U willen vragen om ons te zeggen wie U bent en een wonder te doen opdat iedereen zou geloven dat U aan ons verschijnt.* »

Elke twijfel is dan ook uitgesloten. Het zonnewonder is het zichtbare, tastbare, onweerlegbare zegel dat God heeft willen aanbrengen op de verschijningen van Fatima, op de profetieën, beloften en verschrikkelijke waarschuwingen die zijn Onbevleete Moeder in de Cova da Iria is komen openbaren.

*broeder François van Maria ter Engelen*

## PAUS FRANCISCUS IN FATIMA

# DE OPPERHERDER EN DE MAAGD

**O**p woensdag 10 mei 2017 sprak paus Franciscus op het Sint-Pietersplein de Portugese pelgrims toe :

*« Als het God belieft, zal ik komende vrijdag en zaterdag op bedevaart gaan naar Fatima, om aan de Maagd Maria het tijdelijk en eeuwig lot van de mensheid toe te vertrouwen... »*

Hoeft het gezegd dat onze verwachtingen hooggespannen waren ?

In tegenstelling tot Paulus VI die, voor de vijftigste verjaardag van de gebeurtenissen van Fatima in 1967, zelfs niet tot op de plek van de verschijningen was gegaan, was dat het eerste wat Franciscus deed. Bij de Capelinha had een ontroerende confrontatie plaats tussen onze « *Bisschop in het Wit gekleed* » en Onze-Lieve-Vrouw van Fatima.

Franciscus richtte zich tot haar in bewoordingen die duidelijk maken dat hij zeer goed op de hoogte is van de verschijningen van honderd jaar geleden :

*« Gegroet, Koningin, gelukzalige Maagd van Fatima, Vrouwe met het Onbevleete Hart, toevlucht en weg die naar God leidt !*

*« Als pelgrim van het Licht dat tot ons komt langs uw handen om, betuig ik dank aan God de Vader die altijd en overal werkzaam is in de menselijke geschiedenis. »*

Deze aanhef toont niet alleen aan dat paus Franciscus de woorden en daden van Maria in de Cova da Iria kent zoals Lucia, Francisco en Jacinta ze gezien en gehoord hebben, maar ook dat hij ze beschouwt als een waarachtige tussenkomst van God in de geschiedenis van de twintigste eeuw.

*« Als pelgrim van de Vrede die door u op deze plaats verkondigd wordt, loof ik Christus, onze vrede, en vraag ik voor de wereld de eendracht onder alle volkeren. »*

Antwoord van de Maagd :

*« Bid elke dag het rozenhoedje om de vrede voor de wereld te bekomen en het einde van de oorlog. »*

Zij sprak die woorden op 13 mei 1917, dag op dag honderd jaar tevoren. En op 13 juli verklaarde de almachtige Koningin de reden voor dit nieuwe gebod : *« Omdat Zij alleen jullie kan helpen. »*

Maar de paus gaat verder alsof hij niets gehoord heeft : *« Als pelgrim van de Hoop, bezielt door de Geest... »*

Antwoord van de H. Maagd : *« Ik ben Onze-Lieve-Vrouw van de Heilige Hoop, weet jij dat niet ? Wat is die "Geest" die jou bezielt ? Zou hij verschillend zijn van Hem die over mij gekomen is en van wie de macht mij overschaduwde heeft ? »*

*« Ja, want ik wil profeet en boodschapper zijn om van alle mensen de voeten te wassen, aan dezelfde tafel die ons verenigt. »*

Als profeet en nieuwe Messias roept Franciscus met deze woorden het Laatste Avondmaal op, toen Jezus de voeten van zijn leerlingen waste (Jo 13, 4-5). Het was het gebaar van een slaaf : de Meester maakt zichzelf tot slaaf uit liefde voor de zijnen. In deze vernedering wordt reeds het mysterie van het Kruis opgeroepen, dat Jezus aanvaardt te dragen voor de redding van de wereld. De voetwassing is geen sacrament, maar het symbool van het offer dat aan de basis ligt van alle sacramenten : het Kruisoffer. En alvorens naar de Hemel terug te keren, beveelt Jezus zijn apostelen : *« Gaat heel de wereld door en predikt het Evangelie aan ieder schepsel. Wie gelooft en gedoopt is, zal zalig worden ; maar wie niet gelooft, zal worden veroordeeld »* (Mc 16, 15-16).

Paus Franciscus, *« profeet en boodschapper om van alle mensen de voeten te wassen »*, schaft het alternatief dat de Heer zo duidelijk verwoordt gewoon af. Heeft hij het dan opgegeven om de mensen te dopen ? Neen, maar hij maakt van het sacrament van het doopsel geen voorwaarde voor de eeuwige redding meer.

Maar met welk brood wil hij dan *« aan dezelfde tafel die ons verenigt »* hen voeden van wie hij enkel de voeten gewassen heeft ? Want het kan niet het brood van de Eucharistie zijn, dat immers het geestelijk voedsel is enkel en alleen van de gedoopten. Of wil hij misschien de *« eucharistische gastvrijheid »* veralgemenen tot alle mensen ?

In dat geval begrijp ik zijn toegeeflijkheid tegenover de hertrouwde gescheidenen... en zijn koppige tegenstand tegen de eerherstellende devotie van de eerste zaterdagen, waarvan wij tevergeefs vragen dat hij ze zou aanbevelen en die de voorwaarde voor de redding is die Onze-Lieve-Vrouw van Fatima gesteld heeft in Pontevedra. De paus vervolgt :

*« Gegroet, Moeder van Barmhartigheid, Vrouwe met de witte mantel, op deze plaats waar u honderd jaar geleden aan iedereen de plannen van Gods Erbarmen getoond heeft. »*

Wat Onze-Lieve-Vrouw op 13 juli 1917 in de eerste plaats *« getoond »* heeft, is *« de hel, waar de zielen van de arme zondaars naartoe gaan. Om ze te redden wil God in de wereld de devotie tot mijn Onbevleete Hart instellen. Als men doet wat ik jullie ga zeggen, zullen veel zielen gered worden en zal er vrede zijn. »* Paus Franciscus luistert evenmin als Paulus VI naar wat hij moet doen om veel zielen te redden en de vrede te verkrijgen.

*« Als bisschop in het wit gekleed kijk ik naar uw mantel van licht... »*

*« ... en trek je door een grote stad die voor de helft in puin ligt, mijn Kerk »,* antwoordt de H. Maagd. *« En half bevend, met wankele tred, door pijn en ver-*

**driet neergeslagen**, bid je voor de **zielen van de lijken** » die op de bodem van de Middellandse Zee rusten of die op de *Promenade des Anglais* in Nice liggen. Maar de **« grote stad die voor de helft in puin ligt »** ziet Franciscus tijdens zijn onafgebroken reizen niet.

*« Ik ben allen indachtig die, bekleed met de zuiverheid van het doopsel, in God willen leven en de mysteries van Christus bidden... »*

Dat wil in klare taal zeggen : die het *rozenhoedje* bidden, maar dat woord is verboden sinds het Tweede Vaticaans Concilie ! Nergens in de dikke pakken teksten van het "grootste concilie aller tijden" komt de term voor...

*« ... om de vrede te bekommen »...* en de vergeving van hun zonden,



Eind mei gingen meer dan negenhonderd CRC-ers op bedevaart naar Fatima. Broeder Bruno, die tijdens de mis in de Capelinha het sermoen mocht houden, vat het doel van de bedevaart samen in drie woorden : **« Aanbidding. Eerherstel. Toewijding. »**



De Kleine zusters van het H. Hart, gesticht door abbé de Nantes, waren alle vijftig aanwezig.

fluistert Maria, « zoals ik hen geleerd heb te vragen na elk tientje : **O mijn Jezus, vergeef ons onze zonden, behoed ons voor het vuur van de hel en breng alle zielen naar de Hemel, vooral diegene die uw barmhartigheid het meest nodig hebben. »**

Franciscus luistert echter niet :

*« Gegroet, onze hoop, o pelgrimerende Maagd ! »*

*« Ik pelgrimeer niet meer, mijn zoon : ik ben van de Hemel ! »*

*« O universele Koningin ! »*

« Ja, dat ben ik, en daarom vraag ik je om **Rusland toe te wijden aan mijn Onbevlekt Hart**, want heel de wereld staat onder mijn rechtsmacht. Ik verwacht dat de

paus gehoorzaamt aan mijn wilsbeschikkingen. »

*« Kijk diep in uw binnenste, in uw Onbevlekt Hart, naar de vreugden van de mens die op weg is naar het hemelse vaderland. »*

« Helaas, ik hoor vooral de kreten en de zuchten van pijn en wanhoop van hen die in de hel storten. Maar jij, Franciscus, jij zal naar de Hemel gaan op voorwaarde dat je veel rozenhoedjes laat bidden en de eerherstellende devotie van de eerste zaterdagen aanbeveelt, zodat je veel zielen met je meevoert. »

*« Kijk diep in uw binnenste, in*



De kaarsenprocessie, luister bijgezet door onze jonge vaandeldragers.



*uw Onbevlekt Hart, naar het verdriet van de mensenfamilie in dit tranendal. »*

« Dat komt omdat de goede God al te zeer beledigd is. Wat nodig is, dat is hen uitnodigen om al hun lijden op te dragen **tot eerherstel voor de zonden waardoor Hij beledigd wordt en als smeekbede voor de bekering van de zondaars**, zoals ik aan Lucia vroeg op 13 mei 1917. Zij heeft onmiddellijk aanvaard in naam van alle drie de herdertjes. **“Dan zal je veel te lijden hebben”**, heb ik haar geantwoord. »

« **Bekleed ons met de schittering van al de juwelen van uw kroon en maak van ons pelgrims zoals u.** »

« De juwelen van mijn kroon dank ik aan mijn hemelse Vader die mij geconcipeerd heeft bij het begin van al zijn werken. Het komt mij niet toe, geliefde zoon, om ze uit te delen. Maar jij, ben jij in staat om de **steile berg** te beklimmen die ik zelf beklommen heb met mijn Zoon, en met je mee te voeren **verschillende andere bisschoppen, priesters, geestelijken, zusters en verschillende leken, mannen en vrouwen van uiteenlopende standen en posities, tot aan de voet van het grote Kruis vervaardigd uit ruwe stammen**, om daar de kelk te drinken die ik gedronken heb? »

« **Versterk de vreugde van de Kerk van Christus door uw maagdelijke glimlach.** »

« In Fatima, mijn zoon, heb ik helemaal niet gelachen, dat kon ik niet. God wordt toch zo beledigd ! En mijn Onbevlekt Hart wordt doorboord door de doornen die het omgeven als een kroon, door toedoen van de godslasteringen tegen mijn “juwelen” : mijn Onbevleete Ontvangenis, mijn maagdelijkheid, mijn goddelijk moederschap. **Heb medelijden met het Hart van uw Allerheiligste Moeder, dat omgeven is door de doornen die de ondankbare mensen er op elk ogenblik in duwen, zonder dat er iemand is om eerherstel te doen en ze er uit te trekken.** »

« **O goedertieren, o liefdevolle, o zoete Maagd Maria, Koningin van de Rozenkrans van Fatima.** »

« Als ik je Koningin ben, hoe is het dan mogelijk dat je jezelf niets gelegen laat aan mijn vragen, die bevelen zijn? »

« **Doe ons het voorbeeld volgen van de gelukzalige Francisco en Jacinta en van allen die getuigen van de boodschap van het Evangelie. Zo zullen wij alle wegen doorkruisen en pelgrim zijn op alle paden. Zo zullen wij alle muren neerhalen en alle grenzen overwinnen, door naar alle uithoeken te gaan en er de gerechtigheid en de vrede van God te openbaren.** »

« Dat was eigenlijk niet de roeping van Francisco en Jacinta, die ik ben komen meenemen naar de Hemel, waar geen muren of grenzen zijn, om er **heilig te zijn zoals uw Vader heilig is.** »

De woorden van Franciscus geven daarentegen het grote plan van Paulus VI weer, die op aar-

de een *Beweging voor geestelijke animatie van de universele democratie* wilde stichten : « *Het is noodzakelijk dat de democratie, waarop de mensengroepen vandaag zozeer een beroep doen, zichzelf omvormt tot een universeel concept, zodat de hinderpalen voor een waarachtige menselijke broederschap omvergeworpen worden. Deze ideeën vinden een grote weerklank in het hart van de mensen van vandaag. Het zijn in het bijzonder de jongeren die zien dat deze ideeën de waarheid van de toekomst vormen en steunen op de onomkeerbare ontwikkeling van de beschaving. Wij zijn vóór deze jeugd, die verlangt van de wereld een huis te maken dat openstaat voor iedereen en geen netwerk van loopgraven dat georganiseerd wordt met het oog op een onverbidelijke oorlog en een voortdurende strijd* » (kerstboodschap 1964).

« *Wij zullen* », aldus Franciscus, « *in de vreugde van het Evangelie een Kerk zijn die in het wit gekleed is, die witgewassen is in het bloed van het Lam dat ook vandaag nog vergoten wordt in alle oorlogen die onze wereld vernietigen.* » Paulus VI verklaarde : « *Zichzelf isoleren is niet meer mogelijk of toegelaten : het uur is gekomen van de grote solidariteit onder de mensen voor de instelling van een wereldwijde en broederlijke gemeenschap* » (aan de Australiërs, 1971).

Christus daarentegen zei : « **Niet de vrede ben ik komen brengen, maar het zwaard.** »

En dus is het antwoord van Onze-Lieve-Vrouw aan paus Franciscus :

« Jij bent dus geen “profeet”, mijn dierbare zoon, evenmin als je voorganger, wanneer je volhardt in eenzelfde plan dat al vijftig jaar zijn schadelijkheid bewijst door de grenzen af te schaffen van de landen die dierbaar zijn aan mijn Onbevlekt Hart en zo de christenheid te vernietigen. »

« *Profeet van de barmhartige Liefde van de Vader, meesteres van de Aankondiging van de Blijde Boodschap van de Zoon, Teken van het brandende vuur van de H. Geest, onderwijs ons de eeuwige waarheden die de Vader openbaart aan de kleinsten.* »

« **Boete ! Boete ! Boete !** »

« *Toon ons de kracht van uw beschermende mantel. Wees in uw Onbevlekt Hart de toevlucht van de zondaars en de weg die naar God leidt. Verenigd met mijn broeders in het Geloof, de Hoop en de Liefde vertrouw ik me aan u toe. Verenigd met mijn broeders, door u, wijd ik me aan God toe.* »

« Welnu, gehoorzaam dan aan Zijn wil om in de wereld de eerherstellende devotie van de eerste zaterdagen in te stellen, aan Zijn gebod om aan mijn Onbevlekt Hart Rusland toe te wijden dat zich zal bekeren. »

*broeder Bruno van Jezus-Maria*

# DE VRIJMETSELARIJ

## II. EEN AFSCHUWELIJK GEHEIM : HUMANISME EN SATANISME

In het eerste hoofdstuk van deze studie door abbé de Nantes hebben we gezien hoe de anglo-protestantse vrijmetselarij een dubbel doel heeft verwezenlijkt : enerzijds de opkomst van de Angelsaksische en protestantse mogendheden, anderzijds de verwording en decadentie van de (hoofdzakelijk) Latijnse landen die het katholicisme trouw gebleven waren. Het is een ware krachttoer van de loges geweest om de katholieke volkeren te doen geloven dat hun kwalen voortkomen juist uit datgene wat gedurende vele eeuwen hun kracht en hun eer uitmaakte, namelijk de soevereine monarchie, de katholieke Contrareformatie, de Rooms-christelijke orde. Het is pure boosheid. Ja, men komt ertoe zich de vraag te stellen : is het niet het werk van de Boze zelf ?

### HONGER NAAR GELD EN MACHT

**H**ET is duidelijk dat de vrijmetselarij veel zogezegde geheimen heeft die de werkelijke geheimen verduisteren. Zij gaat prat op een ridicul ritueel, waaruit nochtans een te duchten symbolisme kan afgeleid worden. Zij oefent een schijnwerking uit die niettemin dient als omhulsel voor en logistieke steun aan een diepere, absoluut geheime en uiterst doeltreffende werking.

Er zijn er dus onder haar *ingewijden* die denken ingewijd te zijn en het niet zijn, en anderen die het wel degelijk zijn zonder dit te laten uitschijnen en die op geheimzinnige wijze de kudde leiden. Dat gebeurt door een opeenstapeling van trappen en graden, die van hoog tot laag onzichtbaar met elkaar verbonden zijn en waarin de *oningewijde* zeker verloren loopt. De diepste geheimen zijn wel niet absoluut ondoordringbaar, maar ze zijn onbewijsbaar en niet te onderscheiden van honderd en één fantasieën die opzettelijk door elkaar worden gemengd.

Eerst en vooral is de loge een samenraapsel van individuen die toegetreden zijn uit *arrivisme*, met de bedoeling hulp te krijgen bij het straffe-



Interieur van de maçonnieke tempel van Veracruz (Mexico). De gelijkenis met een kerkgebouw is frappant en dat is geen toeval : in de loge gaat het ten diepste óók om een eredienst, maar niet die van God.

loos "zaken doen", om bevorderingen te bekomen door duistere protectie, om toegang te krijgen tot ereposten en te slagen in hun politieke carrière. Zij ontmoeten in de tempel de "gearriveerden" ; zij kunnen niet begrijpen waarom die daar zijn, maar ze rekenen wel op hun bescherming.

Deze *zwendelaars in de politiek en in het zakendoen* krijgen de maçonnieke inwijding met de graad van leerjongen, zonder iets anders te horen dan de les die hen gegeven wordt over de betekenis van de "eerste reis" : « *dat er in de wereld dikwijls grote inspanningen worden geleverd om een positie te kunnen bekleden, die men zonder hulp en steun zeer moeilijk zou bekomen.* » De vrijmetselarij verzekert de arrivisten van deze hulp en deze steun.

Als tegenprestatie heeft de vrijmetselaar van de basis een inwijding ondergaan : hij heeft gezworen het vrijmetselaarsge-



heim in acht te nemen. Hij is in een wereld binnengetrepen waarvan hij niets kent en die hij alleen reeds door ertoe te behoren helpt, door haar uit te breiden en haar zijn borg te geven. Zelfs al blijft hij op de laagste trap staan, dan dient hij toch de vrijmetselarij door argeloos te zweren dat er in haar niets verachtelijks of vreselijks aanwezig is.

Alec Mellor (*Catholiques d'aujourd'hui et sciences occultes*, 1979) verklaart dat « *het groot geheim van de vrijmetselarij er in bestaat dat er eigenlijk helemaal geen geheim is.* » Ofwel kent hij het geheim en liegt hij, ofwel weet hij het niet en bedriegt hij zijn publiek des te meer. Vandaar het nut van vurige katholieken zoals hij in de loges, de Rotary, de Morele Herbewapening enz.

Het is onder deze *leerjongens* van de loges dat de vrijmetselaars van hoge rang rondlopen, zonder enig herkenningsteken. Zij zorgen er voor de verspreiding van de richtlijnen van de geheime vergaderingen. Zij zijn het eveneens die in deze visvijver de interessante individuen aan de haak slaan, die door de hogere instanties zullen aangesteld worden tot de graden van *gezel*, van *meester* en, uiteindelijk, van *bekleder van de 33<sup>ste</sup> graad*.

#### DE GELEIDELIJKE ONTHULLING VAN DE VRIJMETSELAARSGEEST

Aangetrokken door het spel van het geheim, van vreemde riten en abstracte principes, worden de ingewijden geleidelijk aan doordrongen van de ideeën die hen worden ingeprent : « *liefdadigheid, verdraagzaamheid en vrij onderzoek* » (*Dictionnaire de théologie catholique*, art. Franc-Maçonnerie, col. 725).

Het gaat om een filosofie met een schijn van sereniteit en openheid tegenover elke wetenschap, tegenover elke nieuwe kennis, maar in werkelijkheid werpt zij voor de geopenbaarde godsdienst een onoverkomelijke dam op. Dit humanisme wordt in de eerste plaats voorgesteld als een bevrijding uit de rookwolken van het obscurantisme en uit de angst voor de despoten die er de bewakers van zijn. In de aldus geschapen intellectuele en morele leegte moet het licht van de menselijke rede, en van haar alléén, een visie op de wereld vormen die volledige voldoening schenkt.

De filosofie van de vrijmetselarij verklaart de menselijke rede volledig onafhankelijk en weigert elke goddelijke openbaring. Het gaat om *sciëntisme* [de wijsgerige ideologie die van de beoefening van de wetenschap de oplossing van alle problemen verwacht – *nvdv*] en dus verwerping van alle mirakelen en mysteries. Het is een persoonlijk *liberalisme*, dat aan iedereen zijn godsdienstige en morele meningen toelaat als private gevoelens. Het is een *democratisme* dat van de staat het uitvloeiende maakt van de volkssoevereiniteit, van de goddeloze en anarchistische collectiviteit, die geen God of meester buiten haarzelf erkent.

Merken we hierbij de verwantschap op tussen de vrijmetselaarsgeest en, allereerst, het liberaal, pragmatisch, Angelsaksisch protestantisme ; verder ook met de ketterij van het modernisme, die grote wonden van de gelovige intelligentsia van deze tijd, die de poorten van congressen en concilies wagenwijd openzet voor de infiltratie van de vrijmetselarij. Want het modernisme plaatst alle godsdiensten op gelijke voet en mengt al de stichters ervan dooreen als *grote ingewijden*.

Daarom stuurt de vrijmetselarij trouwens overal aan op het herstel van primitieve, heidense erediensten : die van de Vikingen in Engeland, van de Germanen en de Kelten in Duitsland en Frankrijk, van de Azteken in Mexico en van de animisten in Zwart Afrika, dat alles om het dogmatisch christendom een hak te zetten.

Op dit humanisme wordt de filantropie geënt, nog een ander groot woord van de vrijmetselarij, uitgevonden om sommige geesten te verleiden en te voldoen aan hun altruïstische gevoelens... maar ook om hen te voorzien van een ethisch alibi, onmisbaar voor wat zij aanvoelen als een verraad van hun godsdienst, hun moraal en hun omgeving. Zij voelen zich genoodzaakt zichzelf te overtuigen dat zij werken voor de wezenlijke bevrijding van de volkeren van onwaardige *taboes*, waardoor ze in ellende, ongelijkheid en onrechtvaardigheid gedompeld blijven.

Hoe kan men echter blijven geloven dat de vrijmetselarij ijvert voor menselijk geluk en zich wijdt aan filantropie door de verspreiding van contraceptie en abortus, met het oog op een samenleving die van alle dwang verlost is zodat ze zich als het ware kan overgeven aan een voortdurend orgasme, dat wordt voorgesteld als volmaakt genot en hoogste geluk ?

Deze tussentrap van leerstellige beschouwingen en altruïstische toewijding is van belang voor de vorming van een toekomstige ingewijde van de hogere graden, omdat het schijnbaar nog om iets onschuldigs gaat ; de vrijmetselaar die al een hoge rang bekleedt, heeft de voldoening een belangrijk werk te verrichten – en het helpt hem om het egoïsme, de naijver en de laagheid van zijn medebroeders te verdragen ! Een hoog ideaal is het surrogaat voor het geloof, de hoop en de christelijke naastenliefde, zonder hetwelk de vrijmetselarij niet zou kunnen bestaan.

#### EEN DIEPE AFKEER VAN HET CHRISTENDOM

Maar terzelfdertijd krijgt dit humanisme onmenselijke trekken. Het omvat een *fanatisme* dat zijn naam niet zegt, een *hoogmoed* die grenst aan delirium en uiteindelijk een *haat tegen God*, die zich openbaart waar eerst enkel liefde voor de mens leek te bestaan. De filantropie verliest haar verdraagzaam gelaat en wordt op een hartstochtelijke manier een despotische heerseres, die alle mensen

wil onderwerpen aan het in de loges uitgedachte ideaal, dat volgens hen onder geen beding mag afgewezen worden.

Nu ontdekt de ingewijde, doordat het afschuwe-lijk geheim hem meegedeeld wordt of eenvoudig door er zelf over na te denken, **dat het er eigenlijk niet om gaat de volkeren gelukkig te maken, maar wel ze van God, van Jezus Christus en van de Kerk los te rukken en ze te onderwerpen aan... ?** Ja, aan wie eigenlijk ? Er wordt gezegd : aan de Grote Bouwmeester van het Heelal. Maar wie is dat ?

Jean Marquès-Rivière, zelf bekeerd van de vrijmetselarij tot het katholicisme, heeft dat gevoel goed onder woorden gebracht, omdat hij het zelf beleefd heeft. Het is een verandering in de ziel, die de eenvoudige ingewijde doet overgaan van het welvoeglijke naar het occulte, van het menselijke naar het onmenselijke, door het effect van de langzame insijpeling van de maçonnieke beginselen, ritens en activiteiten. Hij legt dit uit in zijn twee boeken : « *La trahison spirituelle de la franc-maçonnerie* » (Parijs, 1931) en « *L'organisation secrète de la franc-maçonnerie* » (Parijs, 1936), zonder iets te verdraaien of te verzachten. Zij zijn helaas niet meer verkrijgbaar. Het zijn boeken van een auteur met een uitzonderlijke oprechtheid en een zeldzame objectiviteit. Hem moet men volgen, zoals trouwens Léon de Poncins gedaan heeft in zijn « *La franc-maçonnerie d'après ses documents secrets* » (uitg. de Chiré, 1972).

Door zijn initiatie in de vrijmetselarij heeft de arrivist zich overgeleverd aan een sekte die hij slecht kent, maar waarvan hij geld, carrière en eerbewijzen verwacht in ruil voor een geheime wederdienst, die hij nog niet kent. De idealist die hij wordt, als hij vooruitgang maakt in de geest van de vrijmetselarij, geraakt doordrongen van dit humanisme en altruïsme, dat hij nu aan de wereld wil opleggen. Geleidelijk aan tekent zich voor hem de keuze tussen de vrijmetselarij enerzijds en de katholieke Kerk en haar politieke steunpilaren anderzijds af. De test van de vrijmetselaarsgeest bestaat in de afschuw van de logebroeder voor het christendom, in zijn militante haat jegens de geestelijkheid.

#### HET SATANISME VAN DE RITEN VAN DE VRIJMETSELARIJ

De ingewijden in de hogere graden moeten slechts terugblikken op wat ze bij elke stap in hun initiatie symbolisch beleefd hebben om de waarheid over de afgelegde weg te ontdekken. **De toetreding tot de vrijmetselarij is eenvoudigweg een apostasie, een geloofsafval**, die misschien weinig betekent voor een anglicaanse aartsbisschop van Canterbury, omdat het voor hem een herhaling is van zijn antiroomse daad. Maar voor een katholieke Schot, Ier, Beier, Italiaan of Spanjaard is het een volslagen geloofsverzaking, een gewelddadige

act, die heel zijn innerlijk wezen overhoop gooit.

Het is niet mogelijk hier een uitvoerige beschrijving te geven van de ritens die gepaard gaan met de inwijding in de verschillende graden van de vrijmetselarij. We beperken ons tot de hoofdzaken.

De « leerling », die zijn inwijding krijgt in de eerste graad, maakt symbolische reizen in een bespottelijke kledij, langs een weg bezaaid met hindernissen, zoals water en vuur. Hij ontvangt een anti-christelijk doopsel. Hij moet een handtekening met zijn bloed plaatsen, onder bedreiging van zwaarden, nabootsing van de christelijke bedreiging met eeuwige straffen.

De inwijding tot de tweede graad van « gezelschap » heeft een eenvoudiger ritus en is minder ingrijpend. Het is als het ware een bevestiging van de gekozen weg. De ritus heeft plaats onder het raadselachtig symbool van de letter G, geplaatst in het midden van een vijfpuntige ster. De punten staan voor Zwaartekracht [*Gravité*], Meetkunde [*Géométrie*], Verwekking [*Génération*], Vernuft [*Génie*] en Gnosis [*Gnose*], grondideeën van een wereld waarvan de mens de meester is.

De kersverse gezelschap maakt die visie nu volledig tot de zijne, met een tinteling van hoogmoed. En hij heeft een voorgevoel dat de Grote Bouwmeester van het Heelal, over wie hij vroeger nooit nagedacht heeft, niet zomaar een god in de hemel is, maar de Mens, schepper van zijn eigen bestemming.

De inwijding tot de derde graad van « meester » gaat gepaard met de vreemde liturgie van *de dood van Hiram*. Hiram is de Mens, de tegenpool van Jezus de Nazarener. Ook Hiram is verraden door zijn metgezellen en ter dood gebracht ; hun namen zijn : *onwetendheid, schijnheiligheid* en *fanatisme...* De moordenaars die de mens verraden hebben, zijn de *klerikalen, de pastoors*. In de Angelsaksische landen zijn het de *papisten*.

De door de vrijmetselaars in deze ritus bedoelde man is niemand minder dan de grootmeester van de Tempeliers, Jacques de Molay. Hij werd in 1314 op de brandstapel terechtgesteld door toedoen van twee verachte grootmachten, het Roomse pausdom en de Franse monarchie : paus Clemens V en koning Filips de Schone. De vrijmetselaar, begerig naar de hoogste graden, ziet zichzelf in de vermoorde Jacques de Molay en vraagt zijn verrijzenis aan de vrijmetselarij, aan de Macht van de duisternis, die hij nu aan het werk ziet. De meester-vrijmetselaar die dit aanvaardt en een nieuw leven wil beginnen, is bereid te vechten op leven en dood tegen de Macht van Christus, tegen zijn Kerk, tegen zijn pausen en zijn katholieke koningen. De ritus van de dood van Hiram is « *een symbolische dood gevolgd door een wedergeboorte* » (Dr. Pierre Simon, *De la vie avant toute chose*, Parijs, 1979). Eens zo ver is de logebroeder klaar om de wezenlijke idee van het illuminisme van de vrijmetselarij aan te kleven : *de idee van de vergoddelijking van de mens*.

Door zijn initiatie bevrijdt de logebroeder zich uit zijn eigen begrenzingen, waarin priesters en koningen hem gevangen hielden, en maakt zichzelf tot god. Hij kent een mystieke extase die het satanisch spiegelbeeld is van de extatische dronkenschap die de ziel ervaart wanneer zij de diepere zin van de sacramenten ontdekt en zich overgelukkig in de armen van God, haar Redder en Vader, werpt.

Het is duidelijk dat wij voorzichtig moeten zijn met de mystieke literatuur, zowel met de christelijke als met de maçonnieke. Het valse nadert soms zeer dicht het ware, waardoor dit laatste gecompromitteerd en belachelijk gemaakt en bijgevolg verworpen wordt. De verspreiding van dwaze verhalen met betrekking tot de geheimen van de vrijmetselarij stelt deze in staat zich efficiënt te verdedigen. De ware getuigenissen worden erdoor ontkracht. Zonder allen en alles te geloven volstaat het de beschrijving van de maçonnieke rituelen en hun symbolisme te lezen in het boek van Jean Marquès-Rivière. Zij betekenen de verwerping van Christus en de nieuwe trots van de mens die zich, met de hulp van de Macht die aan het werk is in de vrijmetselarij, in de plaats van God durft stellen.

#### DE REALITEIT VAN HET RIJK VAN DE DUIVEL

Ontelbare maçonnieke graden werden toegevoegd aan de eerste drie; buitensporige rituelen hebben de loges vanaf de 18<sup>de</sup> eeuw overwoekerd. Men weet niet vanwaar zij allemaal zijn gekomen en evenmin wie ze invoerde of in welk kader ze het eerst werden toegepast (cf. Ploncard d'Assac, hoofdstukken over het occultisme en de *Illuminati* van Beieren).

Ik citeer hier slechts het commentaar op de inwijdingsritus tot de graad van Opperprins van het Koninklijk Geheim, de 32<sup>ste</sup> graad. Het kondigt de openbaring aan van « *een macht zonder grenzen* ». Men is geneigd bij de lezing ervan de schouders op te halen. In gezwollen termen is het de aankondiging van een totalitarisme zonder voorgaande, tegelijkertijd “*kennis van de macht*” en “*macht van de kennis*”, dat op een bepaalde dag door de vrijmetselarij zal gerealiseerd worden:

« *De samentrekking van het maçonniek Leger heeft plaats als het signaal – een kanonschot – gegeven wordt door de leider, die het opperbevel voert.*

« *Het eerste kanonschot en de eerste samentrekking hadden plaats toen Luther zich aan het hoofd stelde van de opstand van het verstand tegen de Vorm. Het tweede kanonschot en de tweede concentratie hadden plaats toen in Amerika werd afgekondigd dat elk menselijk bestuur zijn macht krijgt van het volk en alleen van het volk. Het derde kanonschot en de derde concentratie hadden plaats toen de leer van Vrijheid, Gelijkheid en Broederlijkheid in Frankrijk werd afgekondigd.*

« *De vierde en de vijfde kanonschoten en de vierde en de vijfde concentratie hebben nog niet plaats gehad. Op de vijfde concentratie zal de heerschappij van het Heilige Rijk volgen, dat wil zeggen de heerschappij van de Rede, van de Waarheid en van de Rechtvaardigheid.* »

Dat is de profetische tekst die voorkomt in het rituelenboek van de Franse loge van het Grootoosten (Marquès-Rivière, *L'organisation secrète*, pp. 150-152). De lutherse rebellie, de afkondiging van de Rechten van de Mens, de stichting van de Amerikaanse Republiek en de Franse Revolutie van 1789 vormen één maçonnieke en satanische continuïteit. De vierde en de vijfde aangekondigde triomfen zijn reeds duidelijk te voorzien: er kan niet meer getwijfeld worden aan de plannen om een wereldregering te vormen, waarvan de vrijmetselarij de touwtjes in handen zal hebben. Een andere overwinning is haar infiltratie in de katholieke Kerk, die onder haar impuls toegetreden is tot de « *Beweging voor geestelijke bezieling van de universele democratie* » (*Mouvement d'Animation Spirituelle de la Démocratie Universelle*, afgekort MASDU), de droom van Giovanni Battista Montini, paus Paulus VI!

Lees de boeken van Pierre Virion, « *Le mystère d'iniquité* » en « *Bientôt un gouvernement mondial, une super et contre-église ?* ». De plannen van de vrijmetselarij worden onder onze ogen onverstoornbaar uitgevoerd. De overheersing van de wereld door de Macht van de duisternis en haar zegepraal, zelfs tot in de schoot van de Kerk, zijn de vervulling van de voorspellingen van de Apocalyps... door de werking van de vrijmetselarij, die het instrument is van Satan.

#### MAAR WAT IS HET SATANISME ?

De vrijmetselaar van de hoogste graden leeft met Satan zoals een bisschop of kardinaal van de Rooms-katholieke Kerk leeft met Jezus Christus, zoon van God. En de eenvoudige gelovigen of de *ingewijden*, zowel van de ene als van de andere kerk, behoren ook werkelijk hun *heer* toe. Zij geloven, verrichten rituelen en gehoorzamen aan geboden. De enen ontdekken dat hun geloof bestaat « *in het zich door de genade van Jezus Christus en zijn sacramenten vergoddelijkt weten* », de anderen geloven dat zij god worden door het werk van de vrijmetselarij en van de Prins van de duisternis.

Het is voor mij van weinig betekenis te weten of al die duivelskunsten die aan de geheime genootschappen toegeschreven worden, echt zijn. Getuigt een gedicht van de H. Johannes van het Kruis van een vurige liefde tot God die de ziel van de dichter in zich draagt? Zonder twijfel. Zo ook getuigt de « *Hymne tot Lucifer* » van Stanislas de Guaita (1861-1897), occultist en Rozenkruiser, zeer zeker van een hartstochtelijke cultus van Satan. Mag men daaruit besluiten dat Satan echt in hem huist?

Niet meer dan literatuur? Of echt duivels? Het volstaat in elk geval om ons ervan te overtuigen dat men niet mag aansluiten bij een geheime organisatie zoals de vrijmetselarij en dat men er geen strijd kan voeren « *tegen God en zijn Gezalfde* » (Ps 2) zonder er Satan aan te treffen en met de Boze een verbond te sluiten, dat langzamerhand nauwer en steeds hartstochtelijker wordt. Het cement van de vrijmetselarij is de haat tegen de Rooms-katholieke Kerk. Paus Pius IX had dus overschot van gelijk om van de vrijmetselarij te spreken als van de « *Synagoog van Satan* ».

### HYMNE TOT LUCIFER

Vooraleer in de eeuwige duisternis geworpen te worden,  
 waar mijn vlees moet geroosterd worden in een sombere poel,  
 zal ik driemaal huilen, met naar de hemel gerichte vuisten :

“Wees vervloekt, Monster !” En mijn wrok,  
 vermengd met de bliksem van mijn stem, zal opklimmen,  
 als wierook van haat, door mijn misdaad uitgewasemd.

Gij Lucifer, uit de hemelen gevallen ster,  
 schitterend intellect in de duisternis neergeworpen !

Gij hebt mij de oceaan van de diepste wellusten geopend  
 waarvan niemand de dolle golven heeft kunnen bedwingen.

Gij hebt mij de betovering van de hel leren smaken.  
 Het is waar, daar wordt geleden ; en toch geniet men er,  
 vermits men er zijn gramschap kan rechtvaardigen.

O Lucifer, morgen mijn beul, ik eer U, ik heb U lief !

### DE VRUCHTEN VAN DE GEVALLEN ENGEL

Wat zijn de vruchten van Satan in de vrijmetselarij ?

In de eerste plaats zijn het zeker de “vleselijke lusten”. Ik blijf bij dit weerzinwekkend aspect niet langer stilstaan, het is overduidelijk. De verwording van de adel in de 18<sup>de</sup> eeuw, het sensualisme van de burgerij in de 19<sup>de</sup> eeuw, de algemene verspreiding van de erotiek in de samenleving in de 20<sup>ste</sup> eeuw zijn de rechtstreekse gevolgen van het streven van de vrijmetselarij om het openbaar leven aan de invloed van de godsdienst te onttrekken en van haar wil tot « *vrijmaking van de moraal* », lees : de satanische “ontvoogding” van het volk van de goddelijke wet.

De tweede vrucht is de haat, de sterke hartstocht die de vernietiging van Gods werk in de wereld als doel heeft. Deze haat wordt versterkt naargelang zij weerstand ondervindt ; en als zij

tenslotte ontdekt dat zij nooit de eindoverwinning kan behalen, voedt zij zichzelf en wordt zij doel op zich. Veeleer dan een nieuwe wereld op te bouwen, verdiept de ingewijde zich in de vernietiging van de oude, christelijke wereld, de wereld van God, die hij een diepe haat toedraagt.

De derde vrucht van de verwoesting die Satan aanricht door de vrijmetselarij, bestaat in de *hoogmoed van de overheersing*, overeenkomstig de derde bekoring van Jezus in de woestijn : « *Ik zal U al de koninkrijken der aarde en hun heerlijkheid geven, als gij voor mij neervalt en mij aanbidt* » (Mt 4,9). Wij hebben nauwelijks een idee van de immense voldoening die de hoogmoed schenkt aan de heerszuchtigen, die de meesters van de wereld geworden zijn door de macht van Satan, en nog minder van de band van gewilde en begeerde slavernij tussen de kinderen van het verderf en de gevallen Engel, die hun beker van aardse genoegens tot aan de rand vult, om hen daarna levend in de hel te storten !

### EEN MACHT DIE VOLKOMEN VERNIETIGD MOET WORDEN

Meer nog dan het communisme is de vrijmetselarij in onze katholieke landen dus de « partij van het buitenland », en net zoals het communisme « *intrinsiek pervers* » is (paus Pius XI in *Divini Redemptoris*), geldt dat ook voor de loge.

Ik denk voldoende aangetoond te hebben dat er een wezenlijk verschil bestaat tussen de vrijmetselarij in de Angelsaksische landen en die in de katholieke landen. In de Angelsaksische landen is zij een staatsorganisme, een soort van parastatale, die een kostbare hulp voor de nationale politiek vormt en eigenlijk een “kopie” van het protestantse *establishment* is. In de katholieke landen is zij daarentegen een vreemde macht, een permanente samenzwering tegen de natie, een staat in de staat, die zij wil opslokken of overheersen.

De vrijmetselarij is Engels en anglicaans in Londen, maar anti-Frans, republikeins en antiklerikaal in Frankrijk. Zij is tegen de paus in Rome.

Daaruit volgt dat het voor de katholieke landen een kwestie van leven of dood is zich te ontdoen van deze afschuwelijke kanker. Nog meer betekent elke verstandhouding en/of samenwerking met de vrijmetselarij met betrekking tot gelijk welk punt – Rechten van de mens, abortus, euthanasie, de instelling van een republiek, enz. – een wezenlijk gevaar voor land en godsdienst. De vrijmetselarij zal nooit werken voor het nationaal welzijn, voor de ware menselijke beschaving, voor de verheffing van de zielen of hun eeuwig heil. Daarom moet er een onverbidde strijd geleverd worden, onder de standaard van Christus, tegen deze synagoog van Satan.

*abbé Georges de Nantes*  
 april 1980

## ASSAD OF ISLAMITISCHE STAAT ?

De Debatclub organiseerde op 8 juni 2017 in Edegem een gedachtewisseling over « *Assad of Islamitische Staat ?* » Sprekers waren pater Daniël Maes, een norbertijn die al zeven jaar werkzaam is in Qara, 90 km ten noorden van Damascus, en Prof. Dr. Amin Makar, chirurg-oncoloog aan het ZNA Middelheim, docent aan het UZ Gent en christelijk Egyptenaar. Er waren bijna tweehonderd geïnteresseerde toehoorders komen opdagen.

**P**ATER Maes werd in ons tijdschrift al geciteerd [zie het artikel « *De grootste medialeugen van onze tijd* » in *Hij is verrezen!* nr. 86, maart-april 2017, p. 2]. Hij herhaalde wat hij als ooggetuige gezien heeft: dat een vreedzaam land, waar de verschillende bevolkingsgroepen en godsdienstige belijdenissen harmonieus samenleefden, kapotgemaakt werd door geïmporteerde terroristen. « *Er is nooit een burgeroorlog geweest, daar was trouwens geen enkele reden voor.* »

De norbertijn sprak ook over zichzelf: « *In 2013 heb ik het martelaarschap op een haar na gemist.* » Het was in de donkerste dagen van de oorlog, toen hijzelf en anderen zich moesten verbergen in de crypte van het Mar-Yakubklooster – « *het oudste christelijk klooster van heel het Midden-Oosten* » – en op elk moment een inval van islamisten verwachtten.

« *Qara telt 25.000 inwoners. In november 2013 was dat aantal opgelopen tot 85.000: zestigduizend terroristen hadden er hun intrek genomen, het was hun thuisbasis en van daaruit pleegden zij aanslagen.* »

Dat de VS en de Syrische oppositie absoluut van Assad af willen, verwondert pater Maes niet: « *Als er nu verkiezingen worden gehouden, dan haalt Assad met gemak 70% van de stemmen. Of denken jullie dat de Syriërs niet weten wie hun moordenaars zijn en wie hun redders?* »

Over de tussenkomst van Poetin in Syrië is hij onverdeeld positief: « *Poetin doet wat hij zegt en zegt wat hij doet. Dat kan men niet van iedereen beweren.* » Hij maakt de vergelijking met Trump, die vóór de verkiezingen de taal van het gezond verstand sprak, maar als president mee heult met de wolven in het Amerikaanse establishment.

Dr. Amin Makar van zijn kant verduidelijkte de dramatische situatie waarin de Kopten verkeren – geschat op 7 miljoen gelovigen

of 8% van de Egyptische bevolking – vanuit de recente geschiedenis:

« *De radicalisering in Egypte begon in de jaren 1970 onder Sadat. Omdat die zijn land wilde losweken van de Sovjetunie en op de VS oriënteren, schonk hij amnestie aan de moslimbroeders, die door Nasser buiten de wet gesteld waren. Hij hoopte dat de broederschap een tegengewicht zou vormen tegen de marxisten en linkse elementen die zijn ommezwaai inzake buitenlandse politiek bekampten. Het gevolg was dat door de preken van de moslimbroeders het radicalisme en de onverdraagzaamheid in de Egyptische maatschappij sterk toenamen. De christenen, en ook de Joden, waren daarvan het slachtoffer.* »

Toen kwam Moebarak aan de macht, die de invloed van de moslimbroederschap probeerde tegen te gaan door massa's salafisten in Egypte binnen te halen. « *Het resultaat was dat de Kopten tussen beide extremistische stromingen geplet werden.* »

Wij kunnen ons niet voorstellen, aldus Makar, hoe primitief en fanatiek het onderwijs in Egypte is:

« *In de programma's en handboeken wordt met geen woord gerept over onze toch indrukwekkende faraonische geschiedenis. Ook zeven eeuwen christendom worden doodgewegen. Alleen aan het islamitische Egypte wordt aandacht besteed. In de boeken die de leerlingen voorgeschooteld krijgen, worden de christenen voortdurend verderd en noemt men hen afvalligen. Eigenlijk is dit "onderwijs" pure islampropaganda.* »

De geneeskundige heeft ook geen goed woord over voor Al-Azhar, de fameuze moslimuniversiteit in Caïro die in de westerse media stevast als "prestigieus" wordt omschreven:

« *Die universiteit geeft cultuurboeken uit waarin staat dat afvalligen mogen vermoord worden en hun vlees rauw opgegeten. Ook wie de ramadan niet onderhoudt, ver-*

*dient de dood. Een hoogleraar verkondigt dat het toegelaten is dat een moslimleger bij de verovering van vijandelijk gebied de gevangenen genomen vrouwen als seks-slavinnen verkoopt. Als je kijkt wat IS allemaal doet, dan weet je dat zij gewoon die theorieën toepassen.*

« *De grote imam van Al-Azhar vertelt aan de Europeanen andere zaken dan in Caïro.* » Niet verwonderlijk, want tactisch liegen wordt door de sharia toegestaan... « *Voor hem is Islamitische Staat geen afvallige beweging.* » De vraag is: zorgt de universiteit voor de ontwikkeling van het religieuze denken of juist voor de stilstand ervan?

Tijdens de afsluitende vragenronde ging het onder meer over de Koran: in wezen goed of juist niet? De aarzelende antwoorden van beide sprekers maakten duidelijk dat zij niet op de hoogte zijn van het baanbrekend werk van broeder Bruno en zijn wetenschappelijke Koranvertaling. Het heilig boek van de islam blijft zo een glibberig onderwerp waarop niemand vat lijkt te hebben.

Eén vragensteller kwam erg scherp uit de hoek: « *Is het geen groot schandaal geweest wat paus Johannes-Paulus II gedaan heeft? Hij gaat de moskee [van Damascus] binnen, de imam geeft hem de Koran en hij kust die!* »

Amin Makar deed er het zwijgen toe, pater Maes durfde geen veroordeling uitspreken: « *Ja, dat is inderdaad iets raars geweest... Inderdaad, het is moeilijk...* » De waarheid is dat onze recente pausen, als ideologen van de godsdienstvrijheid, veel kwaad hebben gedaan: zij hebben de islam bevestigd in zijn hoogmoed en de positie van de christenen steeds verder ondermijnd. En nochtans staat er zoveel op het spel. « *Als de wortels van het christendom in het Midden-Oosten worden doorgesloopt* », aldus pater Maes heel terecht, « *dan sterft de hele boom ook bij ons.* »



# OVER DE OPVOEDING VAN DE KINDEREN

## V. DE DOELTREFFENDE TOEWIJDING VAN DE OUDERS

**T**OEWIJDING van de ouders betekent: de intelligente zorg van de ouders voor de ontwikkeling van hun kinderen, voor hun noden betreffende voedsel, kleding, ontspanning, school, werk, enz. De ouders moeten actief ingrijpen in de ontwikkeling van hun kinderen. Dat vraagt een grote toewijding, maar het is ook een heerlijke taak.

Alles wat ik liefheb, alles wat ik verafschuw, dat werd vóór mij door mijn ouders liefgehad of verafschuwd. Onze ouders hebben ons zoveel raad gegeven, hebben ons in zoveel zaken geholpen, dat wij niet meer weten wat van hen is en wat van ons. Daarom zou het ook onmogelijk moeten zijn om opstandig te zijn. De opstand tegen onze ouders betekent voor ons zelfmoord.

Mijn vader wist alles. In zijn geval was dat ook werkelijk waar. Tot ik vijftientig jaar was, heb ik nooit geweten dat mijn vader fout was in iets, hij wist alles! Hij kon de Griekse vertaling maken waar ik niets van terecht bracht, dan een vraagstuk van meetkunde oplossen, me een les Engels geven, me terug op de rails zetten als ik de pedalen kwijt was bij mijn les geschiedenis van China...

En mijn moeder, die had altijd gelijk. Zij kon in onze harten kijken. Als ik zelf een geestelijke leiding geef, dring ik in enkele seconden door tot in de ziel van de persoon tegenover mij. Zo ontmoette ik eens een van mijn confraters enkele dagen nadat ik een conferentie in Parijs gegeven had. Ik vroeg: « *Wel, pater Paramelle, wat dacht u zoal, vorige week tijdens de conferentie in Parijs?* » – « *Wat ik dacht? Dat is moeilijk om weten.* » – « *Moeilijk om weten? Neen hoor! U dacht eerst dit, en daarna dat...* » en ik legde al zijn eigen gedachten bloot. Hij keek me aan en zei: « *U bent des duivels!* » Ik wilde hem zeggen: « *Net zoals mijn moeder!* »

Ja, mijn moeder was ook “des duivels”. Ze zei me altijd de waarheid over wat er in mijn diepste binnenste, in de meest verborgen plooien van mijn ziel, omging zodat ik mopperde maar bij mezelf dacht: « *Het is zo waar wat ze zegt! Maar ik wil niet dat het de waarheid is!* » Het kunnen doordringen tot in de duisternis van de harten, zoals mijn moeder, is een geschenk dat ik van God heb gekregen, zodat ik ook de verborgen waarheid kan zeggen tegen hen die God me heeft toevertrouwd om hen te helpen.

Ik sta 's morgens graag vroeg op om de hand aan de ploeg te slaan. Daar heb ik geen enkele verdienste aan, want mijn vader was bij ons thuis altijd eerst op. Ik heb nooit iemand thuis weten opstaan zonder dat mijn vader al op was. Vroeg uit bed komen is heel belangrijk in het leven.

Ik heb een hekel aan een ontbijt waarbij ieder op zijn beurt naar de keuken strompelt om iets, om het even wat, uit de ijskast te voorschijn te halen, in een hoek van de keuken klaar te maken en in zijn eentje binnen te spelen. Moeder komt binnen in

badjas, zoonlief in zijn T-shirt... Dat vind ik vreselijk. Waarom? Omdat bij ons thuis mijn vader en moeder en alle andere huisgenoten, na de ochtendmis, om acht uur aan het ontbijt aanschoven, compleet gekleed en geschoren! Daardoor heb ik nooit kunnen begrijpen dat je pas uit je bed zou komen zodra je zin hebt en dan in de keuken op zoek zou gaan naar eten. Dus ik kan niet revolteren tegen mijn ouders, zij hebben me gekneed tot wat ik ben, maar ze hebben er ook veel moeite voor gedaan.

### LEREN « DANK U » ZEGGEN

De ouders moeten hun kinderen leren « dank u » te zeggen. Moeder voedt haar kinderen van kleins af op, ze kleedt hen, ze zal later haar dochters helpen hun kleren te kiezen en hen uitleggen hoe ze zich in de wereld moeten gedragen. En als de dochters getrouwd zijn zal moeder op hun kinderen passen. Hoe kan je anders dan van zulke moeder te houden? Je kan toch onmogelijk opstandig tegen haar zijn! Zij heeft haar hart en ziel in je opvoeding gestoken.

Vader geeft zijn kinderen geld voor een nuttige aankoop: « *Dank u, papa!* » Vader jaagt een dolle hond weg want hij is van niets bang. Hij beschermt zijn zoon voor slechte vrienden. Hij laat zijn kinderen niet op hun eentje knoeien bij een moeilijke les, maar helpt hen. Vader gaat wandelen met de kinderen, organiseert uitstapjes, geeft uitleg, redt zijn kinderen uit de nesten waarin ze zichzelf hebben gewerkt.

Vader helpt zijn zoon de nodige stappen te ondernemen om iets te bereiken, leert hem met de auto rijden, geeft hem de toelating om bij bepaalde gelegenheden te roken en zegt hem ook wanneer het genoeg is. Als hij zijn zoon verbiedt te roken, zal die het in het geheim doen en zich schuldig voelen, maar toch denken: « *Als ik weg ben van mijn ouders zal ik eindelijk kunnen roken!* » Een verstandige vader maakt geen psychodrama van roken. Ik heb ooit in het geniep gerookt. Mijn broer Pierre, die voorzichtig en vriendelijk was, had een doos muntjes in zijn zak zitten want als ik 's avonds uit mijn venster was gaan hangen om een sigaret te roken, moest ik daarna moeder nog gaan omhelzen. Op een avond was het zover: « *Slaap wel, moeder.* » – « *Je hebt gerookt* », zei ze (de muntjes van Pierre waren op). Enkele dagen lang wachtte ik op wat er zou komen. Maar er gebeurde niets. Wat later zei mijn vader: « *Je mag roken zodra je je diploma van het middelbaar op zak hebt.* » Dit maar om te zeggen dat de ouders geen drama moeten maken van iets dat geen zonde is.

### HOE EEN VAKANTIE DOORBRENGEN ?

Hoe moet je de kinderen bezig houden tijdens de vakanties? Vader zou zich het liefst in een ligstoel terugtrekken en heel de dag detectieveromans lezen. En waar hij vroeger kritiek had op de fietskampen

van de CRC, zou hij nu graag zijn kinderen op kamp sturen om tenminste voor twee weken van zijn vijf zonen verlost te zijn...

Een vader moet zelf ook zijn kinderen ontwikkelen en met hen kerken, kastelen, bedrijven bezoeken, alles wat hun geest ontplooit; hij moet hen artikels laten lezen, kortom zijn kinderen vormen tijdens de vakanties. De kinderen zullen er hun ouders later erg dankbaar voor zijn. Maar het vraagt veel energie.

Je zegt misschien: « *Wij zijn niet allemaal hooggeschoolden! Wij zijn niet zoals uw vader die alles wist.* » Beste vrienden, als je voldoende interesses hebt, dan is dat genoeg om je kinderen te laten zien hoe je altijd maar meer kennis kan vergaren.

Je moet nuttige vakanties organiseren. Je moet echt nadenken over de invulling van de vakanties. Je moet ze voorbereiden en als ze aangebroken zijn ze ook actief leiden. Je moet uitstappen organiseren en natuurlijk gaat iedereen mee: het is voor het goed van de kinderen. En weer thuis zullen ze opgetogen zijn, zelfs die ene die wilde achterblijven om voor de computer te blijven hangen!

Het is belangrijk om nuttige lectuur aan te bieden. Vader leest boeken om er over te spreken met zijn kinderen en zo hun geesten open te trekken en hen in de goede richting te leiden.

#### HET BELANG VAN GOEDE RAAD

Een vader die zijn kinderen aandachtig volgt, zal hen goede raad kunnen geven. En dan zal hij geen psychologen moeten raadplegen. « *Vader zegt dat ik niet in staat ben om een wiskundige richting te volgen, dus doe ik talen.* » Of: « *Papa zegt: je bent geschikt om wiskunde te doen, maar ik verzeker je dat je dat later zal kunnen bijbenen terwijl je, als je nu geen Latijn of Grieks doet, dat nooit meer zal kunnen inhalen. Volg Latijn en Grieks en als je later voor ingenieur studeert, zal je betere verslagen kunnen maken en ook door je talenkennis boven de andere ingenieurs uitsteken.* » Prima raad!

Toen ik naar het seminarie vertrok, zei mijn moeder: « *Als ik jou was, zou ik geen tien auteurs tegelijk bestuderen, maar mijn aandacht toespitsen op één grote auteur die door de Kerk wordt aanbevolen, bv. Sint-Thomas van Aquino.* »

Mijn ouders dachten na over de raad die ze hun kinderen moesten geven om hen te leiden in het leven. Jammer genoeg zijn veel ouders met allerlei dingen bezig zijn voor hun eigen plezier en in hun eigen belang en laten ze de beslissingen over de toekomst van hun kinderen over aan buitenstaanders, waardoor er keuzes gemaakt worden die tegengesteld zijn aan het christelijk geloof of aan de tradities.

Van de grote beslissingen zijn alle kleinere be-

slissingen de voorbereiding. Wat besloten wordt in verband met de babyvoeding, het speelgoed, het zakgeld enz. is de voorbereiding voor de raadgevingen van de ouders in verband met de grote beslissingen die de adolescent moet nemen... en die het pad effenen voor ofwel de Hemel, ofwel de hel.

Moeder tot haar dochter: « *Ik raad je af in jeans rond te lopen, dat is niet voornaam.* » Vader tot zijn zoon: « *Ik raad je af een computer op je kamer te hebben. Ik raad je af met dat meisje op te trekken. Ik raad je aan je nu met je wiskunde bezig te zijn in plaats van te gaan tennissen.* » Papa heeft het gezegd, papa is gewoonlijk een goede raadgever, het is een vriend, ik volg zijn raad.

Een bepaalde moeder klaagt dat haar dochter bijna naakt over straat loopt. Maar nooit heeft ze haar dochter geleerd hoe ze zich voornaam en bescheiden, en toch naar de mode, moet kleden! Zij zeurt wel tegen haar dochter, maar laat begaan. Wel, zij heeft nog meer ongelijk dan haar dochter.

Als de goede raad ter zake en intelligent is, brengt hij vruchten voort. Uiteindelijk gaat zoon of dochter akkoord om de familietraditie verder te zetten: de opvoeding is gelukt.

En toch... De duivel is sterk en er moet een soort wonder gebeuren opdat de opvoeding zou lukken. Daarom zijn hoogmoedige ouders, ouders die verblind zijn in hun kinderen, bijzonder dwaas. Het ongeluk wil dat heel veel ouders verblind zijn in hun kinderen, vooral diegenen die denken dat ze *niet* verblind zijn. Als ik hen de waarheid over hun kinderen vertel, geloven ze me niet, maar zijn ze nog boos ook.

We leven in een slechte wereld. De kinderen zijn een kneedbaar deeg, dat ons gedurende 300 dagen per jaar van de ochtend tot de avond ontglipt. Er resten ons slechts 65 dagen om, met Gods genade, te proberen hun hart te raken en hen volgzaam te maken. Wie zelf volgzaam is geweest in zijn jeugd, is beter voorbereid en bekwamer om zijn kinderen te doen volgen en hun vertrouwen te winnen.

Wat ik hier zeg, heeft niet tot doel jullie af te schrikken van kinderen op de wereld te zetten omdat het zo gevaarlijk is, maar juist om jullie aan te moedigen ze goed op te voeden en ze daarom in het bijzonder aan ons toe te vertrouwen. Zoals die pater jezuiet zei, die samen met andere kloosterlingen op bezoek kwam bij de kribbe; elke geestelijke biedt Onze-Lieve-Vrouw zijn gelukwensen aan, maar de jezuiet zwijgt. Onze-Lieve-Vrouw is een beetje geïntrigeerd door die stilzwijgendheid en vraagt hem: « *En u, Eerwaarde Pater, wat denkt u ervan?* » Waarop de pater: « *Vertrouw uw Zoon aan ons toe, dan zullen wij er iets van maken!* »

*abbé Georges de Nantes*

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité! La Contre-Réforme Catholique au XXI<sup>e</sup> siècle.*

Stichter: † Abbé Georges de Nantes.

Hoofdredacteur: Broeder Bruno Bonnet-Eymard, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever: A. Van der Schraelen, Driesheide 45, B-2980 Zoersel.

Abonnement voor binnen- en buitenland: € 15. Steunabonnement: vanaf € 20.

Rekening 000-3302057-80. IBAN: BE47 000 3302057 80. BIC: BPOTBEB1.

Internet: <http://nl.crc-resurrection.org/> – E-mail: [hij.is.verrezen@gmail.com](mailto:hij.is.verrezen@gmail.com)